ЗВЯЗДА

● выдаецца са жніўня 1917 г. ● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ● цана 1000 рублёў

21 чэрвеня 1996 г. пятніца, № 157 (22960)

Аляксандр ЛУКАШЭНКА: «ЯК ПРАЦУЕМ, ТАК І ЖЫВЁМ»

20 чэрвеня ў Мінску прайшла рэспубліканская нарада кіраўнікоў абласных, гарадскіх і раённых выканаўчых камітэтаў па пытаннях развіцця сацыяльна-культурнага комплексу нашай краіны. У ёй удзельнічалі таксама Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка, прэм'ер-міністр, віцэ-прэм'еры, кіраўнікі прэзідэнцкай адміністрацыі, міністры, дэпутаты Вярхоўнага Савета і інш.

Першым пунктам парадку дня нарады быў даклад А. Лукашэнкі па яе праблематыцы. Затым удзельнікі сустрэчы разышліся для работы ў васьмі секцыях: па праблемах адукацыі, культуры, аховы здароўя, сацыяльнай абароны, фізкультуры і спорту, друку і выдавецкай справы, маладзёжнай палітыкі, рэлігіі і нацыянальна-культурных аб'яднанняў.

Пасля абеду на пленарным пасяджэнні была заслухана справаздача ад імя секцый і з заключным словам выступіў А. Лукашэнка.

Даклад А. Лукашэнкі будзе публікавацца ў нашай газеце, таму спынімся толькі на некалькіх асноўных яго момантах.

Па-першае, А. Лукашэнка яшчэ раз выказаўся па праблеме рэформаў, зазначыўшы, што ён не мае намеру даводзіць да канца «так званыя рэформы псеўдарыначнага ўзору», якія выклікаюць спад вытворчасці, рост беспрацоўя і збяднення народа. Поспех рэформаў залежыць ад дабрабыту ў сацыяльнай сферы, падкрэсліў Прэзідэнт. Прызнаючы непазбежнасць выслабанення рабочых рук на многіх нашых прадпрыемствах, А. Лукашэнка зазначыў, што ён супраць таго, каб гэтыя людзі, якія страцяць працу, «павіслі» на шыі дзяржавы: прадпрыемствы, якія іх скарачаюць, павінны ім жа і стварыць новыя рабочыя месцы. Іначай гэта выкліча дадатковы ціск на бюджэт.

Гаворачы аб праблемах аплаты працы бюджэтнікаў, А. Лукашэнка зазначыў, што з 1 студзеня 1996 года ў нейкай ступені яна была стабілізавана. «Аднак я не скажу, што вы многа атрымліваеце... Як працуем, так і жывём», — падкрэсліў Прэзідэнт.

Выйсце са складанай сітуацыі на рынку працы А. Лукашэнка бачыць у стварэнні ўмоў і новых рабочых месцаў у сферы абслугоўвання, прадастаўлення льгот малому і сярэдняму бізнесу, але не спекуляцыйнаму, а вытворчаму.

Разам з тым Мінадукацыі і навукі даручана зрабіць рэвізію спецыяльнасцей, па якіх рыхтуюць у нашых ВНУ і тэхнікумах, каб навучальныя ўстановы рыхтавалі спецыялістаў, патрэбных рэспубліцы. Прэзідэнт востра крытыкаваў міністра адукацыі В. Стражава за маруднасць рэфарміравання сярэдняй і вышэйшай школы, крытычна выказаўся ён і наконт узроўню падрыхтоўкі спецыялістаў у недзяржаўных ВНУ.

А. Лукашэнка абверг тэзіс, які гучыць з вуснаў апазіцыі, быццам ён вораг беларускай культуры, мовы, усёй беларушчыны. Адносна моўнай палітыкі ён заявіў, што прызнанне рускай мовы ў якасці другой дзяржаўнай захоўвае магчымасці для развіцця культурных сувязей і доступ да інфармацыі на гэтай мове, але разам з тым «вывучэнню і развіццю беларускай мовы трэба надаць прыярытэтнае значэнне як мовы нацыі, што складае большасць насельніцтва рэспублікі. Трэба і далей весці мэтанакіраваную работу па развіццю сеткі беларускамоўных школ, ствараць добрыя магчымасці для выдання кніг на беларускай мове», — падкрэсліў А. Лукашэнка. «Мы адназначна пацвярджаем дзяржаўнасць беларускай мовы», — заявіў ён.

А. Лукашэнка зазначыў, што ён бачыць неабходнасць параіцца з народам па некалькіх пытаннях: работы мясцовых органаў улады, прыватнай уласнасці на зямлю, пашырэння НАТО на Усход, па асобных артыкулах Канстытуцыі.

Гаворачы аб тым ціску, які ён цяпер адчувае, А. Лукашэнка запытаў у залы: «А якую ролю вы адыгралі, каб адвесці гэты вал, гэты накат на свайго Прэзідэнта... Некаторыя думаюць паглядзець, ці вытрымаю я. Вытрымаю доўга. Тым, хто спадзяецца пачакаць да восені, а там усё... лепш адразу сыходзіць».

Сур'ёзнай крытыцы былі падвергнуты міністэрствы культуры, аховы здароўя, сацыяльнай абароны, спорту і турызму...

Акрамя таго, А. Лукашэнка заявіў аб неабходнасці распрацоўкі сістэмы ідэалагічных мерапрыемстваў, «інфармацыйна-палітычнай вертыкалі» і ў цэлым весці фарміраванне ідэалогіі беларускай дзяржаўнасці.

Дзеля гэтага ў органах выканаўчай улады будзе ўведзена пасада намесніка старшыні выканкома па пытаннях інфармавання насельніцтва і сувязях з грамадскасцю, г. зн. своеасаблівы ідэалагічны супрацоўнік і ідэалагічная структура. Будуць стварацца таксама групы інфармацыйна-аналітычнай вертыкалі, што будуць весці растлумачальную работу.

Нечаканай для многіх, відаць, з'яўляецца і яшчэ адна ініцыятыва А. Лукашэнкі: з 1 ліпеня, як заявіў беларускі Прэзідэнт, ім уведзены патрабаванні, каб ніводзін грамадзянін нашай краіны без дазволу ўлады не выязджаў за межы Беларусі. Пад кантролем будуць таксама ўсе тыя, хто ад'язджае ад нас. «Хопіць рабіць з нашай дзяржавы прахадны двор», — зазначыў А. Лукашэнка.

Валер КАЛІНОЎСКІ.

РОЗГАЛАС

ПРЭЗІДЭНТЫ БЕЛАРУСІ І РАСІІ 22 ЧЭРВЕНЯ СУСТРЭНУЦЦА НА БРЭСЦКАЙ ЗЯМЛІ

Ушанаваць памяць абаронцаў Брэсцкай крэпасці, якія 55 гадоў таму аднымі з першых загінулі ў бітве з фашысцкімі захопнікамі, маюць намер 22 чэрвеня кіраўнікі Беларусі і Расіі Аляксандр Лукашэнка і Барыс Ельцын.

Як стала вядома карэспандэнту БЕЛТА, прэзідэнты наведаюць Нікольскую царкву, дзе пройдзе памінальная літыя па загінуўшых савецкіх воінах, ускладуць ад імя народаў сваіх дзяржаў вянкі, сустрэнуцца з ветэранамі Вялікай Айчыннай вайны і абаронцамі Брэсцкай крэпасці. Аляксандр Лукашэнка перадасць Барысу Ельцыну дублікат Баявога сцяга Брэсцкай крэпасці для музея Перамогі на Паклоннай гары. Прэзідэнт Расіі ў сваю чаргу ўручыць мемарыяльнаму комплексу Брэста дублікат Сцяга Перамогі.

Пасля заканчэння ўрачыстай цырымоніі два прэзідэнты правядуць дзелавую сустрэчу «адзін на адзін». Паралельна адбудзецца пасяджэнне Вышэйшага савета Супольніцтва, дзе плануецца абмеркаваць надзённыя праблемы беларуска-расійскай інтэграцыі. Па выніках дня кіраўнікі дзвюх краін і асобы, якія іх будуць суправаджаць, адкажуць на пытанні журналістаў.

Вадзім МІЛІЦЫН, БЕЛТА.

ЛЁС НАВАПОЛАЦКА ВЫЗНАЧЫЦЬ РЭФЕРЭНДУМ

Прэзідыум Наваполацкага гарсавета мае намер правесці гэтай восенню агульнагарадскі рэферэндум, які дасць магчымасць высветліць пазіцыю гараджан адносна плануемага зліцця Полацка і Наваполацка. Іх аб'яднанне, на думку дэпутатаў, дало б магчымасць развязаць многія «вузельчыкі», што перашкаджаюць далейшаму развіццю рэгіёна. У прыватнасці, пры ўключэнні старажытнага Полацка ў еўрапейскую турыстычную сетку, у яе цалкам можа ўпісацца і горад-спадарожнік са сваім трохзоркавым гатэлем «Нафтан», а таксама іншымі нядаўна ўзведзенымі збудаваннямі.

Вольга СІДАРОВІЧ, БЕЛТА.

«БЕЛАРУСБАНК» ПАЧАЎ ПРЫЁМ ЗАЯЎ НА НАЛІЧЭННЕ КАМПЕНСАЦЫІ ПА ЎКЛАДАХ ВЕТЭРАНАЎ ВАЙНЫ

Паводле звестак БелаПАН, Акцыянерны ашчадны банк «Беларусбанк» пачаў прыём заяў ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны — укладчыкаў Ашчаднага банка і іх нашчадкаў на налічэнне кампенсацыі. Гэта робіцца ў адпаведнасці з Указам Прэзідэнта ад 8 мая 1996 года № 168 «Аб кампенсацыі ўкладаў насельніцтва».

«Правіламі налічэння і выплаты кампенсацыі...», узгодненымі з Міністэрствам фінансаў і Нацыянальным банкам рэспублікі, устаноўлена, што разавая кампенсацыя ўкладаў робіцца шляхам павелічэння рэшткаў сродкаў на рахунках у Ашчадным банку па стану на 1 студзеня 1992 года ў 1000 разоў, за выключэннем кампенсацыйных укладаў і укладаў, якія захоўваліся на аб'яднаных рахунках. Кампенсацыя налічваецца на рэшткі ўкладу без уліку дэнамінацыі.

Прыём заяў аб налічэнні кампенсацыі ад укладчыкаў — ветэранаў вайны ці іх нашчадкаў — [illegible] «Беларусбанка» па месцы знаходжання ўкладу. Кампенсацыі падлягаюць уклады, адкрытыя на імя ўкладчыка — ветэрана вайны, грамадзяніна Рэспублікі Беларусь. Налічэнне робіцца на падставе заявы, даведкі аб наяўнасці ўкладу ва ўстанове Ашчаднага банка і памеры яго рэшткаў па стану на 1 студзеня 1992 года, а таксама пры прад'яўленні дакумента, які сведчыць асобу, і пасведчання, якое пацвярджае статус ветэрана вайны.

Як паведамілі БелаПАН у прэс-службе «Беларусбанка», выплата налічаных кампенсацыйных сум пачнецца ў бліжэйшы час.

Антон АНДРОСАЎ, БелаПАН.

ПРЭЗІДЭНТ ЗАСЛУХОЎВАЕ СПРАВАЗДАЧЫ, СТАВІЦЬ ЗАДАЧЫ

Як паведаміла прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, 19 чэрвеня Аляксандр Лукашэнка прадоўжыў работу па ўдакладненню сітуацыі на месцах. Ён заслухаў даклад старшыні Магілёўскага аблвыканкома Аляксандра Кулічкова аб становішчы ў эканоміцы і сацыяльнай сферы вобласці.

У праведзенай затым гутарцы Прэзідэнт звярнуў увагу А. Кулічкова «на нядобрыя справы ў сельскай гаспадарцы вобласці».

А. Лукашэнка цікавіўся ходам рэалізацыі на месцах пагаднення з Расіяй аб узаемным спісанні даўгоў. Ён асабліва адзначыў неабходнасць поўнасцю і своечасова разлічвацца за пастаўляемыя энерганосьбіты, а не чакаць новага даравання даўгоў.

Абмяркоўваліся праблемы Магілёўскага аб'яднання «Хімвалакно», якое апынулася ў складаным фінансавым становішчы ў выніку ўвядзення Еўрапейскім Саюзам антыдэмпінгавых санкцый. Адпаведным рэспубліканскім ведамствам даручана тэрмінова разабрацца ва ўзнікшай сітуацыі і аказаць дапамогу аб'яднанню. У сувязі з гэтым адзначалася, што сістэма падаткаабкладання ў рэспубліцы патрабуе ўдасканалення.

Разглядаліся кадравыя пытанні па асобных райвыканкомах, аблвыканкому і абласной пракуратуры.

А. Лукашэнка паставіў перад прадпрыемствамі вобласці задачу нарошчваць выпуск недарагіх і якасных тавараў народнага спажывання.

Прэзідэнт праінфармаваў А. Кулічкова аб сваім намеры ў бліжэйшы час наведаць г. Бабруйск.

У гэты ж дзень Аляксандр Лукашэнка заслухаў даклад старшыні Віцебскага аблвыканкома Уладзіміра Андрэйчанкі.

Прэзідэнт адзначыў станоўчыя зрухі ў эканоміцы вобласці. У той жа час ён прасіў работнікаў сельскай гаспадаркі павысіць тэмпы нарыхтоўкі кармоў.

Абмяркоўваліся праблемы рэалізацыі вырабленай прадукцыі. Для аказання дапамогі прадпрыемствам вобласці ў гэтым пытанні А. Лукашэнка даручыў Кабінету Міністраў правесці адпаведныя перагаворы з урадамі Узбекістана і Украіны.

Прэзідэнт яшчэ раз звярнуў увагу на неабходнасць ліквідацыі запазычанасці па заработнай плаце работнікам бюджэтнай сферы да 1 ліпеня 1996 года.

БЕЛТА.

ПАРЛАМЕНЦКІ ДЗЁННІК

У НЕАБХОДНАСЦІ СТВАРЭННЯ НОВЫХ РАБОЧЫХ МЕСЦАЎ НЯМА СУМНЕННЯ

Увесь учарашні дзень беларускі парламент прысвяціў абмеркаванню эканамічных законапраектаў. Хаця напачатку ўзнікла пытанне, ці трэба выносіць іх на разгляд да таго, як адбудуцца парламенцкія слуханні аб сітуацыі ў эканоміцы ў цэлым з удзелам Прэзідэнта і членаў урада? На гэта старшынствуючы на сесіі паведаміў, што з кіраўніком дзяржавы кіраўніцтва парламента па-ранейшаму звязацца не можа, таму ў гэтай сітуацыі нічога не застаецца, як займацца эканамічнымі законапраектамі без выканаўчай улады.

Такім чынам, учора камісіяй па эканамічнай палітыцы і рэформах быў у другі раз прапанаваны на разгляд сесіі праект Закона «Аб утварэнні новых працоўных месцаў і павышэнні вытворча-гаспадарчай актыўнасці насельніцтва». Нагадаю, што некалькі дзён таму дэпутаты звярталіся да гэтага дакумента, але, пазнаёміўшыся з ім, абмяркоўваць далей адмовіліся. Учарашняя спроба аказалася больш удалай. Нягледзячы на супраціўленне некаторых дэпутатаў ад фракцыі камуністаў, гэты «рыначны» законапраект быў адобраны большасцю дэпутатаў парламента ў першым чытанні.

Была падтрымана, акрамя таго, прапанова Прэзідэнта аб вызваленні ад падатку на нерухомасць асноўных фондаў, якія былі замарожаны рашэннем Кабінета Міністраў. Унеслі дэпутаты шэраг паправак у Закон «Аб бюджэце на 1996 год». Напрыклад, яны вызначылі дату ўступлення ў сілу некаторых артыкулаў закона — 1 красавіка бягучага года. Гэта тлумачыцца тым, што да гэтага часу закон аб бюджэце не падпісаны Прэзідэнтам, а з-за гэтага ўзнікаюць нават судовыя спрэчкі паміж суб'ектамі гаспадарання і падатковай інспекцыяй.

Падрабязна спыніўся парламент на зменненнях у Закон «Аб праве ўласнасці на зямлю». Пры яго абмеркаванні ўдзел у пасяджэнні сесіі прыняў віцэ-прэм'ер Гаркун.

Юрась ЛЯШКЕВІЧ.

ВІЗІТ С. ШАРЭЦКАГА Ў ПОЛЬШЧУ

20 чэрвеня Старшыня Вярхоўнага Савета Сямён Шарэцкі адбыў для рабочай сустрэчы з маршалкам сейма Рэспублікі Польшча Юзафам Зыхам, якая адбудзецца ва ўрадавай рэзідэнцыі ў Беластоцкім ваяводстве. Як паведаміла прэс-служба Вярхоўнага Савета, прадугледжваецца абмеркаваць стан беларуска-польскіх адносінаў, развіццё палітычнай і эканамічнай сітуацыі ў краінах Цэнтральнай і Усходняй Еўропы, а таксама пытанні міжпарламенцкага супрацоўніцтва. [illegible]

БЕЛТА.

ПАВЕДАМЛЯЕМ ПАДРАБЯЗНАСЦІ

Беларус трапіў у заложнікі да прамарксісцкай групы Калумбіі. Ленін і Маркс аблегчылі яму адзіноту...

[illegible]

Ігар ШЧУЧЭНКА.

«ПРАБЛЕМЫ САЦЫЯЛЬНА-КУЛЬТУРНАЙ СФЕРЫ НА СУЧАСНЫМ ЭТАПЕ»

З даклада Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А. Р. Лукашэнкі на рэспубліканскай нарадзе з кіраўнікамі абласных, гарадскіх і раённых выканаўчых камітэтаў

Паважаныя таварышы!

Сёння мы сабраліся з вамі для таго, каб абмеркаваць жыццёва важныя для беларускай дзяржавы сацыяльна-культурныя праблемы. На жаль, нягледзячы на пэўныя зрухі, эканоміка рэспублікі марудна выходзіць з крызіснага стану. Гэта не можа не адбівацца на становішчы спраў і ў сацыяльнай сферы. А галоўны ж сэнс усіх пераўтварэнняў у эканоміцы заключаецца ў тым, каб забяспечыць нармальны ўзровень жыцця насельніцтва, стварыць спрыяльныя ўмовы для развіцця здольнасцей кожнага чалавека, абараніць яго правы і свабоды. Менавіта сацыяльныя праблемы, цесна пераплеценыя з эканамічнымі, застаюцца сёння ў цэнтры ўсяго нашага жыцця, часам набываюць палітычны характар.

Многія «гарачыя галовы» лічаць, што ў нашым грамадстве дастаткова бескантрольна ўвесці ў дзеянне механізм свабоднага рынку, і на зямлі беларусаў наступіць рай.

Аднак мы сёння і так ужо заплацілі даволі сур'ёзную цану за так званыя рэформы псеўдарыначнага ўзору.

У чарговы раз я хачу напомніць, што эканамічныя і сацыяльныя рэформы маюць сэнс толькі тады, калі яны забяспечваюць жыццё, дастойнае працоўнага чалавека, яго высокую сацыяльную абароненасць і магчымасць рэалізацыі сваіх патрэбнасцей. У сувязі з гэтым мы не можам спакойна глядзець на спад вытворчасці, які прадаўжаецца, на рост беспрацоўя, збяднення насельніцтва. Мы не можам дазволіць, каб такія «рэформы» былі даведзены «да канца».

Я, як Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь, як гарант яе Канстытуцыі, не магу не лічыцца з лёсамі мільёнаў людзей. Вопыт большасці прамыслова развітых краін сведчыць: паспяховасць рэформаў у эканоміцы напрамую залежыць ад дабрабыту сацыяльнай сферы.

Рэформы не павінны праводзіцца дзеля рэформаў, дзеля задавальнення амбіцый дзеячаў, якія манапалізавалі ўсё і ўся, уявілі сябе элітай рыначнага лібералізму. Сёння становіцца відавочным, што любыя эканамічныя пераўтварэнні павінны служыць інтарэсам людзей працы — непасрэдным вытворцам матэрыяльных і духоўных даброт. І праца нашых людзей, у першую чаргу, павінна быць дастойна ацэнена грамадствам і дзяржавай.

Краевугольным каменем сацыяльнай палітыкі застаецца праблема заработнай платы. Не сакрэт, што значная частка грашова-крэдытных рэсурсаў пайшла на яе выплату пры практычна нязменным узроўні вытворчасці. Часта гэта азначае, што выдаваемыя грошы не з'яўляюцца заробленымі. Само сабой, гэта так доўга працягвацца не можа. Рана ці позна, як мне ні цяжка гэта гаварыць, але, відаць, прыйдзецца пайсці на скарачэнне колькасці працуючых на шэрагу прадпрыемстваў рэспублікі, на перабудову структуры нашай вытворчасці, а значыць, і на стварэнне новых рабочых месцаў.

Асаблівую трывогу выклікае становішча спраў у бюджэтнай сферы. Праведзеныя з 1 студзеня 1996 года цэнтралізаваныя мерапрыемствы па павышэнню тут аплаты працы, увядзенне новай 28-разраднай Адзінай тарыфнай сеткі работнікаў і тарыфнай стаўкі 1-га разраду ў памеры 110 тыс. рублёў у нейкай ступені стабілізавалі жыццёвы ўзровень работнікаў бюджэтнай сферы. Калі ў 1995 годзе заработная плата ў сістэме адукацыі была на ўзроўні 68,7 працэнта ад заработнай платы ў прамысловасці, медыцыне — 75,3 працэнта, культуры — 59,8 працэнта, то ў красавіку яна павялічылася адпаведна да 78,4 працэнта, 89,8, 71,3 працэнта. Зразумела, заработная плата работнікаў аховы здароўя, адукацыі, навукі і культуры цалкам залежыць ад таго, наколькі эфектыўна працуе вытворчасць і збіраюцца падаткі.

Разам з тым не лішнім будзе адзначыць яшчэ адну акалічнасць. Працягвае захоўвацца тэндэнцыя неабгрунтаванай дыферэнцыяцыі ў аплаце працы паміж галінамі, прадпрыемствамі, а таксама паміж кваліфікаванымі групамі работнікаў. Найбольш высокія даходы ў работнікаў транспарту, банкаўскай і камерцыйнай сістэм. Вядома, размова ідзе не аб тым, каб у кагосьці забраць і камусьці аддаць. Ураўнілаўку наша грамадства ўжо перажыло ў мінулыя гады. Але парадак у гэтым плане забяспечваць трэба, рэзкіх перападаў, размежаванняў паміж багатымі і беднымі быць не павінна.

Як вядома, рыначная эканоміка прапаноўвае не толькі стварэнне рынку тавараў, але і рынку працы. І мы павінны лічыцца з такой з'явай, як беспрацоўе, і, у выпадку неабходнасці, забяспечыць кожнаму чалавеку сацыяльную падтрымку.

Я б паступіў маладушна, калі б не сказаў вам, што працягваецца ўскладненне сітуацыі на рынку працы. Як Прэзідэнт краіны, я не магу на гэта не рэагаваць. За студзень—сакавік 1996 года ў Дзяржаўную службу занятасці звярнулася па дапамогу ў працаўладкаванні 82,4 тыс. чалавек, што ў 1,6 раза больш, чым за адпаведны перыяд мінулага года. Узровень беспрацоўя на 1 красавіка 1996 года склаў 2,99 працэнта да колькасці працаздольнага насельніцтва (на 1 красавіка 1995 г. — 1,96 працэнта).

На жаль, у бліжэйшай перспектыве могуць захавацца негатыўныя тэндэнцыі пры фарміраванні рынку працы.

Дзе ж выхад? Ён перш за ўсё ў тым, каб стварыць умовы і рабочыя месцы ў сферы абслугоўвання, якая сама для сябе зарабляла б грошы. Магчыма, трэба пайсці па шляху прадастаўлення льгот малому і сярэдняму бізнесу. Нарэшце, трэба ўлічваць і геапалітычнае становішча нашай дзяржавы, наяўнасць важнейшых транспартных артэрый, якія звязваюць Усход з Захадам. Гэта сістэма мае патрэбу ў добра развітой інфраструктуры абслугоўвання: ад кафэ, бензакалонак і да гасцініц і матэляў, фарміравання турысцкай індустрыі, аб чым я скажу асобна.

Важна падкрэсліць асабліва, што ў адрозненне ад суседніх краін, Беларусь, як вядома, не валодае вялікімі прыроднымі рэсурсамі. У нас няма магчымасці атрымліваць нафтадолары, даходы ад экспарту электраэнергіі і вугалю. Але затое ў нас ёсць іншыя і немалыя магчымасці, і не толькі ў сферах абслугоўвання.

Сапраўдным багаццем маладой беларускай дзяржавы з'яўляецца інтэлектуальны патэнцыял. Будучыня эканомікі рэспублікі — гэта высокатэхналагічныя, навукаёмістыя вытворчасці. Як тут не ўспомніць да болю знаёмы лозунг: «Кадры вырашаюць усё!» Беларусі вельмі неабходны кваліфікаваныя рабочыя, работнікі вытворчасці, тэхнолагі, фінансісты, інжынеры, настаўнікі...

Аднак аднаго разумення значнасці адукацыі недастаткова. Прыярытэт сферы адукацыі неабходна замацаваць заканадаўча. Неабходна карэкціроўка Закона «Аб адукацыі», якая адпавядала б сучасным патрабаванням. Такая работа вядзецца, аднак тэмпы яе трэба паскорыць.

Міністэрству адукацыі і навукі разам з рэктарамі ВНУ, кіраўнікамі іншых міністэрстваў неабходна правесці інвентарызацыю і рэвізію спецыяльнасцей, па якіх вядзецца падрыхтоўка спецыялістаў, і распрацаваць іх рэестр на перспектыву з улікам прагназіруемых рэалій, якія адпавядаюць патрэбнасцям рэспублікі.

Я разумею, што гэта не простая задача, але ўзяцца за гэту работу неабходна ўжо сёння. Трэба старанна прааналізаваць змест навучальнага працэсу. Некалькі гадоў таму мы маглі назіраць «парад універсітэтаў і акадэмій». Ці прывяло гэта да паляпшэння якасці зместу адукацыі? Не! Часта выкладанне вядзецца на аснове ўстарэлых методык, з выкарыстаннем падручнікаў і вучэбных дапаможнікаў, якія не вытрымліваюць ніякай крытыкі, у непрыстасаваных для навучальнага працэсу памяшканнях. А гэта ж апошняя, заключная ступень фарміравання спецыяліста. Не трэба вялікіх сродкаў для таго, каб змяніць існуючае становішча. Патрэбна толькі добрая воля і жаданне работнікаў ВНУ. Выканаўчая ўлада са свайго боку рабіла і робіць усё магчымае для падтрымання ўзроўню нашай вышэйшай школы, і перш за ўсё флагманаў беларускай адукацыі.

Галоўнае цяпер — прадухіліць адток кадраў з сістэмы адукацыі, паколькі бяссэнсава адказваць на пытанні «як вучыць?» і «чаму вучыць?», калі вучыць не будзе каму.

Адной з першачарговых задач беларускага грамадства павінна стаць павышэнне сацыяльнага статусу настаўніка. Настаўніцкая праца павінна стаць адной з найбольш прэстыжных, шануемых. Грамадзянам Беларусі трэба дапамагчы ўсвядоміць, што ад таго, якія веды атрымаюць іх дзеці за вучнёўскай партай, залежыць будучыня краіны, месца беларускага народа ў свеце. Не сказалі тут свайго слова і сродкі масавай інфармацыі. Адкрыйце беларускія газеты — ці шмат пішуць аб праблемах сярэдняй і вышэйшай школы нашы журналісты?

У падрыхтоўку педагагічных кадраў мы ўкладваем велізарныя сродкі. А выпускнікі педагагічных ВНУ дазваляюць сабе ўхіляцца ад работы па размеркаванню. У цэлым па рэспубліцы толькі двое з кожных трох накіраваных у школы маладых спецыялістаў становяцца настаўнікамі, і гэты паказчык мае тэндэнцыю да росту. Так, у Гродзенскай вобласці ў 1993 годзе не пачалі работу ў школах 65 выпускнікоў, а ў 1995-м — 148. Думаю, прыйшоў час заключаць кантракт з выпускніком на работу ў пэўнай школе. Не прыступіў да работы — зрабі ласку вярнуць затрачаныя на тваё навучанне грошы.

У вельмі сур'ёзным рэфарміраванні мае патрэбу сярэдняя і сярэдне-спецыяльная адукацыя. Міністэрствам адукацыі і навукі распрацавана канцэпцыя, у якой змяшчаюцца два прынцыповыя моманты: увядзенне абавязковага дзесяцігадовага навучання, пачынаючы з 6 гадоў, і дыферэнцыяцыя апошняй ступені адукацыі, што прадугледжвае далейшае навучанне на працягу 2-х гадоў у так званых «ліцэісцкіх» класах у залежнасці ад схільнасцей вучняў, ці ў сістэме прафтэхвучылішчаў.

Гэта рэформа не павінна насіць характар чарговай «кампанейшчыны». Яна разлічана на 10—12 гадоў, а першыя яе вынікі будуць атрыманы не раней чым праз чатыры гады. Але гэта не значыць, што органы адукацыі на месцах павінны сядзець склаўшы рукі. Рэформу трэба пачынаць сёння. Шмат часу пойдзе на распрацоўку новых навучальных планаў і праграм, новых макетаў падручнікаў, паступовае ўкараненне іх у навучальны працэс. Але ясна адно: рэформа сярэдняй школы павінна стаць важнай агульнадзяржаўнай справай, таму што ад таго, якімі будуць нашы вучні, нашы дзеці, залежыць многае.

Неабходна на ўсіх узроўнях актывізаваць работу па пошуку новых рэсурсных крыніц адукацыі, распрацоўваць іншыя віды фінансавання, такія, напрыклад, як сістэма адукацыйнага крэдыту, што паспяхова функцыянуе ў многіх краінах...

Практыка развітых краін сведчыць: сумесны грамадскі і дзяржаўны ўдзел дае цудоўныя вынікі ў гэтай галіне. Гэта задача павінна вырашацца як на дзяржаўным узроўні, так і на ўзроўні мясцовых органаў улады.

Пры гэтым трэба ўсведамляць тое, што за адукацыю хтосьці павінен плаціць. Таму неабходна дакладна вызначыць, хто і ў якіх аб'ёмах можа вучыцца за кошт дзяржавы. У краіне павінен быць створаны цывілізаваны рынак адукацыйных паслуг, і яго фарміраванне з'яўляецца дзяржаўнай задачай.

Першыя захады на гэтым шляху ўжо зроблены. Ёсць і першыя вынікі. Аднак нараканняў на працэсы, якія адбываюцца ў гэтай сферы, ёсць нямала. Таму кожная адукацыйная ўстанова павінна прайсці праз прадпісаныя законам працэдуры ліцэнзавання, атэстацыі і акрэдытацыі. Неабходна таксама экспертыза зместу, методык выкладання ў новых навучальных установах, якая дазволіла б спажыўцам арыентавацца на гэтым новым рынку.

Закрану яшчэ адзін важны аспект — выхаваўчую работу. Не сакрэт, што раней гэты тэрмін часта набываў фармальна-бюракратычны характар. Шмат гаварылася аб ролі настаўніка, педагога ў выхаванні падрастаючага пакалення. Але мала што рабілася, каб забяспечыць яго аўтарытэт, і больш таго, у напрамку псеўдадэмакратычных эксперыментаў была зроблена спроба наогул перакрэсліць усю сістэму выхавання.

На хвалі татальнага адмаўлення ўсяго, што было звязана з мінулым, аказаліся забытымі дзіцячыя і маладзёжныя арганізацыі. А яны ж неслі на сабе значную выхаваўчую нагрузку. У школьнікаў і студэнтаў выпрацоўваліся пачуцці абавязку, калектывізму, гордасці за сваю Радзіму. На жаль, сучасная школа не можа пахваліцца дасягненнямі ў гэтай галіне. Хацелася б больш актыўнага ўдзелу маладзёжных арганізацый у карпатлівай рабоце па выхаванню падрастаючага пакалення.

Асаблівую значнасць у сённяшніх цяжкіх умовах набываюць пытанні культуры і духоўнасці, беражлівага захавання гістарычнай спадчыны.

Апошнім часам са старонак апазіцыйных выданняў, з падваротняў розных псеўдадэмакратычных зборышчаў выпушчана нямала ядавітых стрэл і пошлай вульгаршчыны ў тым ліку і ў мой адрас. Зусім беспадстаўна гучаць істэрычныя крыкі аб тым, што Лукашэнка — вораг беларускага народа, беларускай культуры, «усёй беларушчыны», а палітыка яго ўрада быццам бы накіравана на ўшчамленне культурных інтарэсаў беларусаў.

Некаторыя дзеячы, выхваляючыся сваёй, так бы мовіць, «чысцінёй беларуска-арыйскай крыві» прысвоілі сабе права быць аракуламі «нацыянальнага Адраджэння». Пры гэтым так званае «спадарства» наўмысна замоўчвае, што канцэпцыя нацыянальнага Адраджэння на самай справе бярэ свае карані з сацыялістычных ідэй, выпакутаваных яшчэ ў пачатку XX стагоддзя і звернутых да асобы беларуса-селяніна, працаўніка. Бясспрэчна, гэтыя ідэі, ачышчаныя ад нацыяналістычных тлумачэнняў, нясуць у сабе стваральныя духоўныя пачаткі.

Але ў пытаннях захавання і развіцця культуры нельга кіравацца толькі вузкаідэалагічнымі ці партыйнымі прыхільнасцямі. Трэба захаваць і данесці да народа ўсё тое, што створана дзеячамі культуры, простымі людзьмі, як у мінулым, так і цяпер, што садзейнічае агульнаму духоўнаму ўздыму, адпавядае гуманістычным прынцыпам, вечным чалавечым каштоўнасцям. Пры ўсямернай дзяржаўнай падтрымцы беларускай культуры, адраджэння здаровых маральных каштоўнасцей, ідэалаў і традыцый беларусаў, не павінны ўшчамляцца інтарэсы іншых нацыянальных супольнасцей, якія пражываюць на тэрыторыі Беларусі. Разам з тым дзейнасць многіх культурна-асветных нацыянальных таварыстваў і цэнтраў заклікана садзейнічаць узаемаабагачэнню культур, умацаванню духоўных пачаткаў, дружбе і супрацоўніцтву людзей розных нацыянальнасцей, пераадоленню нацыянальнага эгаізму.

Я выступаю супраць агрэсіўнага нацыяналізму ў яго самых дзікіх праявах, супраць дзялення людзей на «свядомых» і «несвядомых» беларусаў, за трыумф дэмакратычных прынцыпаў, закладзеных у Канстытуцыі. Ні для каго ні сакрэт, што шалёны нацыяналізм вядзе да культурнай аўтаркіі, духоўнага збяднення грамадства.

Усходнеславянская культура заўсёды вызначалася сваёй адкрытасцю, успрымальнасцю, гатоўнасцю да дыялогу з культурамі іншых народаў. Менавіта таму Беларусь стала радзімай такіх выдатных людзей, як Францыск Скарына, Сімяон Полацкі, Феафан Пракаповіч, Сымон Будны, Мялецій Смятрыцкі. Вядзе сваю радаслоўную з Беларусі і род Дастаеўскіх, які даў свету выдатнага пісьменніка і гуманіста. Нам жа прапануюць адмовіцца ад нашай агульнай з іншымі ўсходнімі славянамі культурнай спадчыны, каб дагадзіць нацыянальнай абмежаванасці і рэанімацыі сумніўных дзеячаў мінулага.

Не спыняюцца спробы з боку нацыянал-радыкалаў тарпедаваць вынікі майскага рэферэндуму 1995 г. Жыццё нічаму на навучыла нашых «свядомых дзеячаў».

Прагаласаваўшы за ўвядзенне дзяржаўнага двухмоўя, народ Беларусі фактычна выказаўся не толькі за роўнасць моў, але і супраць такога **становішча, калі крытэрыем ацэнкі** дзейнасці чалавека часта служыла толькі веданне беларускай мовы і ігнаравалася яго прафесіянальная падрыхтаванасць.

Вопыт паказаў, што прызнанне рускай мовы ў якасці дзяржаўнай захоўвае і памнажае шырокія магчымасці для развіцця культурных сувязей, працягвае забяспечваць доступ Рэспублікі Беларусь да велізарнага пласта навукова-тэхнічнай і іншай інфармацыі.

Разам з тым вывучэнню і развіццю беларускай мовы трэба надаць прыярытэтнае значэнне як мовы нацыі, што складае большасць насельніцтва рэспублікі. Трэба і далей весці мэтанакіраваную, цярплівую работу па развіццю сеткі беларускамоўных школ, ствараць спрыяльныя магчымасці для выдання кніг, брашур, падручнікаў і навучальных дапаможнікаў на беларускай мове.

Мы адназначна пацвярджаем дзяржаўнасць беларускай мовы. Але ў моўнай палітыцы павінны праяўляцца такт, цярпенне, павага да нацыянальнай годнасці і свабоды выбару кожнага.

У рэспубліцы робіцца нямала для таго, каб сфера культуры не аказалася абдзеленай. Думаю, не памылюся, калі скажу, што працэсы, якія адбываюцца ў апошнія гады ў галіне культуры, характарызуюцца ўзрастаючай актыўнасцю розных сацыяльных і этнічных груп насельніцтва. Расшыраюцца міжнародныя культурныя сувязі. Значным стымулам для гэтага стала стварэнне прававой базы, на аснове якой будуюцца адносіны Беларусі з Расіяй. Паявіліся магчымасці для рэалізацыі ў рамках СНД сумесных культурных праграм.

1995 год быў азнаменаваны фарміраваннем сістэмы дзяржаўнай апекі праграм культурнага развіцця, якія маюць асаблівае значэнне для развіцця духоўнага, інтэлектуальнага патэнцыялу Беларусі. У выніку сустрэчы Прэзідэнта з творчай інтэлігенцыяй быў вызначаны комплекс мераў па падтрымцы таленавітых дзяцей, фестывальнага руху, народнай самадзейнай творчасці, павышэнню сацыяльнай значнасці ўстаноў культуры і мастацтва.

За апошняе дзесяцігоддзе ў рэспубліцы сфарміравана даволі шырокая сетка ўстаноў культуры. У большасці з іх створана нядрэнная матэрыяльна-тэхнічная база, набыты значны вопыт культурна-асветнай работы, развіцця творчых здольнасцей і задавальнення культурных патрэбнасцей насельніцтва.

Разам з тым скарачэнне сеткі аб'ектаў сацыяльна-культурнай сферы сведчыць аб недастатковай увазе да гэтай праблемы з боку выканкомаў. Асабліва трывожыць становішча, што склалася ў Гродзенскай вобласці. У гэтым рэгіёне Беларусі за 1991—1995 гады на 18 працэнтаў скарацілася колькасць дамоў культуры і клубаў, на 10 працэнтаў — бібліятэк.

У многіх раёнах з маўклівай згоды ці па ініцыятыве органаў улады фактычна ліквідавана сельская кінасетка. Да гэтага неабходна дадаць, што многія ўстановы культуры маюць непрывабны, зусім «некультурны» выгляд, матэрыяльна-тэхнічную базу, што не адпавядае сучасным патрабаванням. З такім становішчам мірыцца нельга.

Шмат складаных і сур'ёзных праблем накапілася ў сістэме дзяржаўнага кінапракату.

За пяць апошніх гадоў закрыта і перапрафілявана 15 кінатэатраў, і гэты працэс можа набыць абвальны характар. Немалыя дзяржаўныя сродкі, якія накіроўваюцца непасрэдна ў аблвыканкомы, «распыляюцца» пры куплі кінапрадукцыі, што часта не вытрымлівае крытыкі.

Не можа не выклікаць трывогі рэпертуар кінафільмаў, што дэманструюцца ў кінатэатрах і тыражуюцца на відэакасетах. Большасць з іх — параджэнне пошлай і цынічнай масавай культуры, чужой беларускаму народу духоўнасці. Неабходна абараніць беларускі рынак ад фільмаў, што прапаведуюць насілле, жорсткасць, парнаграфію.

Галоўным крытэрыем да імпартуемай кіна-, відэапрадукцыі павінен стаць духоўна-эстэтычны змест. Хвалюе і тое, што з экранаў зніклі фільмы для дзяцей і юнацтва.

На жаль, трэба прызнаць, што Міністэрства культуры да гэтага часу не выпрацавала фінансавых рычагоў для выпраўлення сітуацыі, таму што, нягледзячы на адпаведную пастанову ўрада, сродкі на набыццё высокамастацкіх фільмаў не выдзяляюцца. Настаў час, калі трэба весці размову аб культурным пратэкцыянізме. Нізкапробнай, так званай «культуры», трэба паставіць надзейны заслон, перш за ўсё фінансавы.

Некалькі слоў аб выдавецкай дзейнасці. Тут таксама назіраецца мноства негатыўных тэндэнцый, якія сведчаць аб крызісным стане галіны. За 1995 год у рэспубліцы ўсяго было выдадзена 3205 кніг і брашур агульным тыражом 62,9 млн. экз., што ў параўнанні з 1994 годам менш па назвах на 4,2 працэнта і па тыражу — на 22 працэнты. У агульным аб'ёме выпуску друкаванай прадукцыі прадукцыя дзяржаўных выдавецтваў займае па выніках мінулага года ўсяго 20,4 працэнта па назвах і 31,1 працэнта — па тыражу.

Выданне кніг становіцца нявыгадным для выдаўца, у першую чаргу дзяржаўнага, які ў асноўным выпускае сацыяльна значную літаратуру. Жорсткая падатковая палітыка, пастаянны рост кошту паперы, паліграфічных матэрыялаў і паслуг дыктуюць цэны на кнігу, недаступныя для масавага чытача, асабліва для малазабяспечаных слаёў насельніцтва.

Урадам Рэспублікі Беларусь прымаюцца меры па падтрымцы на дзяржаўным узроўні нацыянальнага кнігавыдання. У мэтах зніжэння цэн на некаторыя віды сацыяльна значнай літаратуры з рэспубліканскага бюджэту выдзяляюцца грашовыя сродкі.

У апошнія гады Прэзідэнтам і ўрадам удзяляецца пастаянная ўвага дзейнасці органаў сацыяльнай абароны. Прыняты шэраг указаў і пастаноў, накіраваных на ўдасканаленне работы па сацыяльнай падтрымцы насельніцтва рэспублікі.

(Заканчэнне на 3-й стар.)

РЭПАРЦЁР АТРЫМАЎ ЗАДАННЕ...

накарміць немаўлятка

Быць дзіцем прыемна: мінімум праблем і максімум задавальнення. А вось як накарміць любімае дзіця — праблема ўжо чыста бацькоўская. У старыя добрыя часы выбіраць матулям асабліва не было з чаго — разнастайнасцю малочныя сумесі айчыннай вытворчасці, на жаль, не вызначаліся. Ці на шчасце не вызначаліся? Таму што цяпер вочы ад шматлікіх сумесяў, дзіцячых каш, шматкоў і пюрэ ў яркіх каробачках, слоічках, бутэлечках і пакеціках літаральна разбягаюцца, а вось фінансавыя магчымасці маладых бацькоў «раскошна» жыць нярэдка не дазваляюць.

Бадай, самай даступнай па цане для нашага спажыўца на сённяшні дзень з'яўляецца прадукцыя харвацкай і славенскай вытворчасці. Так, дзіцячае харчаванне (гаворка ідзе аб прадукцыі вагой 250—300 г) «Фруталіна», «Кексаліна», «Грысаліна», «Карамеліна», «Медаліна экстра» (Харватыя) адносна прымальнае для бацькоўскага кашалька, бо каштуе 22—23 тыс. рублёў, а вітамінныя шматкі з манных круп з ванілінам ці са смакам карамелі (Славенія) абыдуцца трошкі даражэй — у 26 тыс. рублёў. А вось фінская, галандская і аўстрыйская прадукцыя трапіць у рацыён ужо далёка не кожнага немаўляці, таму што цэны на яе «кусаюцца»: малочныя сумесі «Пілці» — 63 тыс. руб., «Туцелі» — 53 тыс. руб., «Сімілак» — 62—75 тыс. руб.; гатовы малочны крэм «Фарын лактэ» — 47 тыс. руб., разнастайныя сухія малочныя кашы (фруктовая, рысавая, шакаладна-арэхавая і г. д.) — 78 тыс. руб. Але нават на гэтым фоне здзекам над нашым пакупніком выглядаюць малочныя сумесі аўстрыйскай вытворчасці «НіРР-1» і «НіРР-2», таму што іх цана — 135—158 тыс. руб. — ніяк з «дзіцячым апетытам» не стасуецца.

Але калі бацькі багатыя і любоў іх бязмежная (зразумела, у матэрыяльным плане), то яны цалкам у стане напаіць сваё дзіця нават растваральным швейцарскім гарбатным напоем (з зёлак, з рамонкаў ці з вітамінам С) «усяго» за 80 тыс. рублёў. Божа, так хочацца самому яго пакаштаваць... А яшчэ вельмі хочацца паспытаць, напрыклад, кураняці з рысам і агароднінай (31 тыс. руб.), цяляцінкі з агароднінай і бульбай (29 тыс. руб.), рысавай малочнай кашы з мёдам і карыцай ці бананавай малочнай кашы з мёдам і рысам па цане 26 тыс. руб. Ды і без вітамінаў заходнія імпарцёры нашых дзяцей не пакінуць: бадай, пюрэ з шыпшыны, чарнічна-малінавае, з ёгуртам і манга (Фінляндыя, цана — 14—16 тыс. руб.), з бананам, з вяршкамі, з агароднінай ці з абрыкосамі (Аўстрыя, 25—26 тыс. руб.) не пакінуць абыякавымі нават дарослых. Уся гэта прадукцыя прадаецца ў слоіках па 190—220 г.

На фоне такога багацця, а галоўнае разнастайнасці імпартнай прадукцыі, прадукцыя айчыннай вытворчасці неяк губляецца. Усё радзей можна сустрэць на паліцах нашых магазінаў любімыя раней дзятвой малочныя сумесі «Малыш» і «Алеся». Ці не з-за іх таннасці? Прычым, не сакрэт, што многія гаспадары (як гэта ні па-кашчунску прагучыць) выкарыстоўваюць іх для кармлення сваіх хатніх жывёл. Праўда, з'яўляецца новая прадукцыя АТ «Беллакт» (г. Ваўкавыск), напрыклад, рысавая, грэцкая, аўсяная і г. д. мука для дзіцячага харчавання, і цэны на яе цалкам задавальняюць, толькі вось на фоне заходніх упаковак яна неяк губляецца.

Калі трэба карміць дзіця, пра сябе, як правіла, забываеш. А прабегшыся вачыма па прылаўках магазінаў, пачынаеш ясна разумець, што разлічваць на грошы, якімі дзяржава сёння «падтрымлівае» маладых матуль, не варта. Але ж есці хочацца не толькі дзецям...

Надзея НІКАЛАЕВА.

... зрабіць апошні здымак у школьны альбом

У школах Беларусі набліжаюцца да завяршэння экзамены, і з кожным днём усё бліжэй і бліжэй выпускны баль — апошняе школьнае свята, якое ставіць лагічную кропку ў шматгадовай адысеі па краіне ведаў колішніх нясмелых першакласнікаў, а цяпер практычна дарослых людзей. Гэты дзень у жыцці кожнага чалавека — адно з нямногіх святаў, што прыгадваецца з аднолькавай цеплынёй і хваляваннем і праз пяць, і праз дзесяць, і праз дваццаць гадоў.

Зразумела, з цягам часу нейкія падрабязнасці і гэтай цудоўнай пары, і самога свята пакрысе забываюцца, з памяці знікаюць твары і імёны... Таму няма лепшага сродку, каб абудзіць мінулае, чым школьныя фотаздымкі. Вядома, што рэаліі сённяшняга жыцця такія, што бацькам выпускнікоў хоць бы справіць сваім нашчадкам сам баль, але... Цяжкасці ў рэшце рэшт адыдуць у мінулае, а вось прыемныя імгненні можна аднавіць, вярнуўшы назад, нібы кінастужку. Таму вельмі раю — прынясіце сваім дзецям гэтую радасць (самі яны ацэняць яе значна пазней).

Зрэшты, гэта не такія ўжо вялікія выдаткі. Заўсёды знойдзецца выпускнік, або нехта з бацькоў, хто валодае азамі фатаграфіі. Некалькі каляровых плёнак па 40—90 тысяч рублёў на ўсіх — і потым ваша дзіця зможа само заказаць здымкі, якія найбольш спадабаліся (адзін экземпляр фармату 9х13 абыдзецца прыкладна ў 5 тысяч рублёў). Калі дазваляюць сродкі, сабраныя на свята, можна запрасіць і больш прафесіянальна падрыхтаванага ў гэтым плане чалавека (дастаткова пагартаць любую рэкламную газету). За паслугі ён возьме прыкладна 15 долараў, а калі пашанцуе — яшчэ і зробіць здымкі фармату 9х13 на дзве тысячы танней, чым у міні-лабараторыях. Калі ж свята плануецца па прынцыпу «гуляць дык гуляць» (як для дзяцей, так і дарослых) — тут наогул няма чаго саромецца і трэба найперш звяртацца ў знакаміты «Выпускнік», што на Партызанскім праспекце. Тут вам змогуць афарміць прыгожыя фотаальбомы па цане ад 60.000 да 400.000 рублёў (у якіх будзе ад 2 да 200 здымкаў).

Яшчэ адзін новы від паслуг — відэаздымкі, якія ўжо паспелі добра ўкараніцца ў нашым жыцці з той ці іншай нагоды або наогул без яе. Калі вы вырашылі здымаць відэафільм, лепш за ўсё звяртацца на «Сувенір-фільм» ВА «Вілія». За адну гадзіну экраннага часу з кліентаў тут бяруць 27 долараў, але ўзамен прапануюць не аматарскую стужку, а зманціраваны фільм са спецэфектамі, зробленымі на камп'ютэры. Дарэчы, тут жа потым выпускнікі змогуць нарабіць сабе копій — гэтая паслуга ацэнена ў 18 тысяч рублёў за гадзіну. Калі больш падабаюцца прыватнікі, калі ласка, у іх тарыф наступны: 30 долараў за гадзіну, 80 долараў за ўсю касету. Зрэшты, можна знайсці і больш танныя паслугі ці наогул абысціся здымкамі «па знаёмству». Тут ужо, як кажуць, кожны сам сабе гаспадар. Галоўнае ўсё ж такі не ў грашах і розных «наваротах» — галоўнае, каб засталася памяць аб школе, сябрах, настаўніках. Каб нават шыкоўна зроблены фотаальбом не збіраў гадамі пыл недзе ў шафе, а раз-пораз гартаўся і выклікаў прыемныя ўспаміны...

Сяргей РАСОЛЬКА.

...афарміць замежны пашпарт

Калі пашчасціць і вас не адправяць перапісваць анкеты, рыхтуйце квітанцыю аб аплаце дзяржпошліны за атрыманне пашпарта. Уласна кніжачка, яе афармленне каштуе адну мінімальную зарплату. У залежнасці ад таго, на колькі гадоў афармляецца выезд, і вызначаецца канчатковая цана пашпарта. Кожны год ацэньваецца таксама ў 1 мінімальную зарплату, г. зн. у 100 тысяч рублёў, а афармляць пашпарт можна на тэрмін да пяці гадоў. Так што магчымасць паехаць за мяжу на працягу двух гадоў каштуе сёння 300 тысяч рублёў, пры ўмове, што пашпарт вы атрымліваеце ўпершыню.

Абавязковым дадаткам, вядома ж, з'яўляюцца фотаздымкі. Чорна-белыя абыдуцца ў 25 тысяч 600 рублёў, шэсць каляровых адлюстраванняў каштуюць 34 тысячы 700 рублёў. Робяцца і тыя і другія за паўдня. Пасля таго, як усе неабходныя паперкі ў вас забяруць, расслабцеся — болей ад вас нічога не залежыць. Колькі будуць рабіць пашпарт, адказаць няпроста. Тэрмін можа расцягнуцца да паўтара месяца. Хаця ў правінцыі, напрыклад, замежны пашпарт ужо праз тры тыдні можна атрымаць. Дарэчы, калі пойдзеце забіраць дакумент, вазьміце з сабой «сярпасты-малаткасты». Там зробяць пазнаку аб выдачы замежнага пашпарта.

Жанна КАТЛЯРОВА.

ГАРАЧЫ ТЭЛЕФОН

«ПРОЗВІШЧА НЕ НАЗЫВАЮ. БАЮСЯ СКАРАЧЭННЯ...»

На «гарачы тэлефон» «Звязды» — 68-28-72 — пазваніла жанчына з калгаса імя Горкага Мядзельскага раёна. Прозвішча — Ананіч, інвалід ІІ групы. Мы ўжо аднойчы пісалі пра яе званок. Тады зарплату яе мужу ў калгасе выдалі. Цяпер іншы клопат — атрымаць за красавік.

З тае ж гаспадаркі пазваніла (таксама інвалід) спадарыня Куневіч. І ёй, хаця вялікая патрэба набыць лекі, грошы вымольваць у калгасе даводзіцца ледзь не на каленях.

З Валожынскай лясной машынна-меліярацыйнай станцыі пазваніў рабочы. Прадставіцца не згадзіўся. Хаця і запэўніў, што звоніць ад імя калектыву (усяго на станцыі працуе каля 80 чалавек). Растлумачыў: «Прозвішча не называю. Баюся скарачэння...» Грошы на прадпрыемстве не выплачваюць, пачынаючы з сакавіка. Ці, правільней, за сакавік яшчэ не плацілі. Праўда, збіраюцца на станцыі выдаць аванс. Невядома, які аванс, у якім памеры? І чаму аванс, калі зарплату не плацяць?

Да «гарачых» званкоў дадаўся ліст. Напісалі яго жыхары вёскі Рабуць Вілейскага раёна (усяго трынаццаць подпісаў).

Цытуем: «...за мінулыя пяць месяцаў гэтага года мы не атрымалі грашовай дапамогі на дзяцей і датацыі на харчаванне. Мы звярталіся ў праўленне калгаса, Вілейскі райвыканкам. Усюды раяць увайсці ў іх становішча. Хто ж увойдзе ў наша становішча? Працуем усе ў калгасе «Бальшавік» і не атрымліваем заработнай платы з сёлетняга сакавіка. У кожнага з нас ёсць дзеці. А іх трэба і накарміць, і апрануць, і хутка давядзецца адпраўляць у школу...»

Ліст з вёскі Рабуні прымушае вось над чым задумацца: а хоць у адным выканкоме ці атрымліваюць зарплату з затрымкай на тры-чатыры месяцы? Мусіць, не. Іначай зразумелі б становішча тысяч і тысяч людзей, якія толькі са спадзяваннем на нейкі заўтрашні светлы дзень і працуюць.

Алесь КАРЛЮКЕВІЧ.

ВАМ АДКАЗВАЕ ЮРЫСТ

Што для сям'і лепш: мець пастаянную зарплату ці атрымліваць дзяржаўную дапамогу на дзяцей?

На пытанні нашых чытачоў адказвае галоўны інспектар аддзела сям'і Міністэрства сацыяльнай абароны Таццяна ШАМЕТАВЕЦ.

— Таццяна Васільеўна, да нас часта звяртаюцца жанчыны са скаргамі: заработная плата за некаторыя месяцы мінулага года атрымана зусім нядаўна, а ў сукупны даход сям'і ў пачатку сёлетняга ўключалі ўсю заработную плату, у тым ліку і неатрыманую. А ад сукупнага даходу, як вядома, залежыць налічэнне дапамогі на дзяцей. У выніку многія не атрымлівалі доўгі час ні зарплаты, ні дапамогі.

Скажыце, хіба гэта нармальна?

— У адпаведнасці з Палажэннем аб парадку вылічэння сукупнага даходу на члена сям'і, у даход яе ўключаецца заработная плата, налічаная за адпрацаваны час. У сітуацыі, калі прадпрыемствы, арганізацыі не заўсёды своечасова яе выплачваюць, магчыма, у Палажэнне будуць унесены змены, але гэта справа будучыні.

— Цяпер не рэдкасць: маці не працуе, а дапамогу на дзяцей ва ўзросце ад трох да шасці гадоў выплачваюць па месцы работы бацькі. Але калі раптам і бацька страціць работу, ці будзе выплачвацца дапамога і з якіх сродкаў?

— Такая сям'я можа звярнуцца па дапамогу ў органы сацыяльнай абароны па месцы жыхарства. Там, зыходзячы з канкрэтных абставінаў, будзе прынята адпаведнае рашэнне. Напрыклад, абавязкова ўлічаць прычыну звальнення: па ўласнаму жаданню ці па скарачэнню штату. Калі дапамога будзе назначана, дык выплата пойдзе за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту.

— Чытачка з Мінскай вобласці зарэгістравана як беспрацоўная. Увесь гэты час атрымлівае дапамогу на дзіця. Яе хвалюе, ці будзе яна па-ранейшаму мець гэтую дапамогу, калі тэрмін рэгістрацыі на біржы скончыцца?

— Калі чытачка прадставіць даведку з Цэнтра занятасці аб тым, што ёй не была прадастаўлена работа, дапамогу будуць выплачваць.

— Маці-адзіночка атрымлівае дапамогу на дзіця. Яна цікавіцца, ці павінны ёй, акрамя гэтай дапамогі, плаціць яшчэ і як маці-адзіночцы?

— Асобнай выплаты маці-адзіночцы няма. Але да дапамогі на дзіця належыць надбаўка ў памеры 25 працэнтаў.

— Многія жанчыны лічаць, што ёсць закон, які дазваляе ім знаходзіцца ў водпуску па догляду за дзіцем да дасягнення ім шасцігадовага ўзросту. Пры гэтым дапамога па догляду за дзіцем з трохгадовага ўзросту не выплачваецца, але месца работы захоўваецца.

— Такі водпуск заканадаўствам не прадугледжаны. Водпуск па догляду за дзіцем устаноўлены да дасягнення ім трохгадовага ўзросту.

**Падрыхтавала да друку
Наталля ДОЎНАР,
юрыдычны кансультант «Звязды».**

ТРЫБУНА ДЭПУТАТА

ПАРЛАМЕНТ РАСПРАЦОЎВАЕ КАНЦЭПЦЫЮ ЭКАНАМІЧНАЙ СТАБІЛІЗАЦЫІ

Карэспандэнт «Звязды» размаўляе са старшынёй камісіі Вярхоўнага Савета па эканамічнай палітыцы і рэформах Васілём ШЛЫНДЗІКАВЫМ

(Заканчэнне. Пачатак у №156)

— А што ўвогуле выканана з гэтай праграмы?

— Выканана тая частка манетарысцкай палітыкі, звязаная з рэгуляваннем фінансава-грашовых адносінаў. Прычым выканана яна такім чынам, што прадпрыемствы засталіся без абаротных сродкаў. Да гэтага прывяло жаданне дасягнуць хуткіх вынікаў. А стабільны курс рубля разарыў яшчэ квітнеючыя ў 1994 годзе лепшыя прадпрыемствы рэспублікі... Уласна кажучы, тое, што мы прапаноўваем, з'яўляецца ў пэўнай ступені паўтарэннем палажэнняў той антыкрызіснай праграмы, толькі больш дэталізаванае.

— Скажыце, калі ласка, а чаму прапаноўваецца менавіта форма парламенцкіх слуханняў?

— Каб было лягчэй высветліць для сябе, што мы ў рэшце рэшт хочам. Лёгка крытыкаваць, а вось прапануйце... Фракцыя камуністаў, як правіла, сабатуе прыняцце рыначных законапраектаў, але хто ім перашкаджае ўнесці свае прапановы ў тую ж канцэпцыю стабілізацыі?

— Прэзідэнт Лукашэнка, гаворачы аб марудласці рэформаў у Беларусі, падкрэсліваў, што людзі не ўспрымаюць ні прыватызацыі, ні прыватнай уласнасці на зямлю, ні некаторых іншых важных састаўных частак эканамічнай рэформы... Скажыце, робячы свае прапановы, вы ўлічваеце гэты фактар, чаго жадае наша насельніцтва, а чаго не?

— Вядома. Таму і прапаноўваюцца парламенцкія слуханні. Было б вельмі добра, каб людзі маглі па тэлебачанні паглядзець гэтыя пасяджэнні. А ў канчатковым выніку іх меркаванні і складваюцца з таго, якую яны інфармацыю атрымліваюць, якая прапаганда дзейнічае. Калі людзей увесь час пужаць загніваючым імперыялізмам, а ў той жа час тыя, хто пужае, не супраць выехаць туды, у гэты капіталізм, хаця б на некалькі дзён... Трэба ж і народу паказаць, як жыве тое грамадства, чаму б не паказаць, як адбываюцца рэформы ў той жа Польшчы, як жыве паляк, і паспрабаваць растлумачыць, чаму так адбылося, што ў Польшчы сярэдняя заработная плата каля 300 долараў, а не так даўно палякі натоўпамі ездзілі да нас гандляваць... А чаму мы, як тлумачаць, правільна ўсё робім, а ў нас усё горш і горш.

— А ў чым усё-такі канкрэтна выражаецца такі надзвычай крызісны стан нашай эканомікі паводле той інфармацыі, якою вы валодаеце?

— Так, крызіс паглыбляецца, і ніякіх прадпасылак для паляпшэння ў эканамічнай сітуацыі няма. Скарачаецца вытворчасць, расце крэдыторская запазычанасць, прадпрыемствы сталі неплацежаздольнымі, пазбавіліся абаротных сродкаў, згортваецца рынак, мы губляем ужо рынак і ў Расіі. Гэта адбываецца ў многім з-за штучна завышанай цаны на нашы тавары і вось гэтай неразумнай фінансавай палітыкі.

— А чым можа ўсё гэта скончыцца для нас?

— Дрэнна скончыцца: масавым беспрацоўем, сацыяльнай нестабільнасцю, хваляваннямі, але потым мы ўсё роўна будзем вымушаны праводзіць рэформы, ствараць гаспадарчыя механізмы новай эканомікі. Але мы губляем час. І чым больш мы яго губляем, тым больш складана будзе потым выбірацца з ямы.

— А што будзе гэта азначаць у палітычным плане, на ваш погляд?

— Ізаляцыя ад сусветнай супольнасці, таму што ніхто ў неэфектыўную эканоміку не будзе ўкладваць свае грошы. Ды і ўнутраной палітычнай нестабільнасцю.

— Для таго, каб тыя меры, якія вы прапаноўваеце, выконваць, патрэбна ў першую чаргу агульная згода ў грамадстве.

— Так, безумоўна, мы сёння павінны зразумець, што без такой згоды ўжо нельга. Заўтра мы ўдакладнім усе свае рознагалоссі, а сёння было б добра ўсвядомлена прыняць неабходныя рашэнні і сумесна правесці іх у жыццё.

**Размаўляў
Валер КАЛІНОЎСКІ.**

Сумесная акцыя «Звязды» і БДФ «Дзецям Чарнобыля» «ВЫРАТАВАННЕ»

ВЫЙСЦЕ ШУКАЦЬ ТРЭБА ЎСІМ РАЗАМ. І Ў СПРАВЕ АЗДАРАЎЛЕННЯ, ПАДТРЫМКІ ХВОРЫХ ДЗЯЦЕЙ — ТАКСАМА

Паважаныя чытачы, «Звязда» і Беларускі дабрачынны фонд «Дзецям Чарнобыля» працягваюць сумесную акцыю па выяўленню і адпраўцы на аздараўленне за мяжу дзяцей, у першую чаргу з глыбінкі, якія атрымалі захворванні ў выніку аварыі на Чарнобыльскай АЭС і зусім альбо ў апошнія год-два не прайшлі аздараўлення.

Пішыце на адрасы: 220029, Мінск, вул. Старавіленская, д. 14, Беларускі дабрачынны фонд «Дзецям Чарнобыля» альбо 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, д. 10 а, «Звязда».

Чытаючы пошту акцыі «Выратаванне», пераконваешся, што пішуць у першую чаргу людзі з глыбінкі, пішуць, як правіла, маці мнагадзетных сем'яў. Часта — удовы, якія засталіся без мужа з трыма альбо чатырма дзецьмі. Пішуць людзі, якія, як нам здаецца, павінны і ў сённяшні няпросты час адчуваць на сабе сацыяльнае спрыянне з боку мясцовых уладаў. Гэта, безумоўна, не значыць, што і цяжкія сем'і нехта павінен браць на ўтрыманне, але ж размова пра ўвагу, пра спрыянне ў тых ці іншых клопатах, пра элементарную падтрымку.

Адзіным водгукам з боку ўладаў стаў званок, а пасля і ліст з Валожынскага райвыканкома, ад загадчыка аддзела адукацыі Віктара Восіпавіча Гардынца. Закрануў яго за жывое надрукаваны ў «Звяздзе» ліст з Валожына, ад Тэрэзы Іванаўны Сліжык, маці пяцярых дзяцей. Віктар Восіпавіч паабяцаў, што па магчымасці будуць аказваць падтрымку. Але калі быць дакладным, то ў Валожыне ў аддзеле адукацыі не сядзяць склаўшы рукі.

Праўда, усім адразу дапамагчы не маюць магчымасці. Усяго ў раёне 585 мнагадзетных сем'яў, 461 няпоўная сям'я. Але ж вось сёлетнім летам па запрашэнню грамадскай арганізацыі ХСМЛ «Сетка міру» на аздараўленне ў Германію паедуць 5 груп дзяцей з забруджаных радыенуклідамі вёсак. Дарэчы, яшчэ раней БДФ «Дзецям Чарнобыля» дапамог СШ № 1 г. Валожына наладзіць сувязі з грамадскімі арганізацыямі Германіі, Аўстрыі, Японіі.

26 чэрвеня з 12 да 14 гадзін рэдакцыя «Звязды» праводзіць «прамую лінію» па пытаннях акцыі «Выратаванне». На пытанні чытачоў адкажа старшыня Беларускага дабрачыннага фонду «Дзецям Чарнобыля» Генадзь Грушавы. Званіце ў час «прамой лініі» па тэлефонах: 32-38-21, 68-29-21.

Алесь КАРЛЮКЕВІЧ.

Трагедыя ў Драздах: працяг тэмы

Ініцыятыва «Звязды» па ўшанаванню ахвяр Вялікай Айчыннай вайны набывае грамадскі рэзананс. Здаецца, на гэты раз астанкі ахвяр вайны будуць ушанаваны належных чынам

Амаль што такім жа дэсантам, як і падраздзяленне пошукаўцаў, у Драздах, ля Кайдасавай гары высаджваюцца і журналісты. Расійскае тэлебачанне, Беларускае радыё, газетчыкі... Усе хочуць ведаць, што тут зараз робіцца. Ведаць, каб пасля расказаць чытачам, радыёслухачам, тэлегледачам.

Ледзь ці не штодня наведваюцца да Кайдасавай гары і кіраўнікі, спецыялісты мясцовай птушкафабрыкі. Іх таксама грамадскі рэзананс прымусіў заўважыць даўно вядомыя пахаванні. Ужо добраўпарадкуецца і дарога, якая вядзе да месца трагедыі. Чакаюць тут самых высокіх наведвальнікаў. Не выключана — Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. Чакаюць і перажываюць за тыя заўвагі, якія, магчыма, будуць выказаны. Дарэчы, адзін са спецыялістаў птушкафабрыкі заўважыў у гаворцы каля адкрытых траншэй:

— Вось дык нарабілася. Няёмка нам. Мы вінаватыя...

Зразумела, думаю, што хацеў сказаць чалавек. Але сёння, вінавацячы сябе, давайце пачнём адлічваць, як кажуць, з нуля. Не ўшанаваных, не пахаваных па-людску астанкаў — дзесяткі, сотні тысяч... Значыць, усім і па-новаму трэба агледзецца наўкола. Задумацца пра нашу ўласную і ўсенародную духоўнасць. Задумацца для таго, каб нешта зрабіць, нешта памяняць.

Новая траншэя, адкрытая ля Кайдасавай гары, адкрывае новыя і новыя факты. Відавочна, што ў пахаванні знаходзяцца астанкі чырвонаармейцаў. Знойдзены рэчы, якія належалі, маглі належаць толькі вайскоўцам, — біклага, партупея...

Уразіла і яшчэ адна знаходка — шматкі газеты «Чырвоная змена» ад 23 мая 1941 года. Газета аддрукавана ў друкарні «Звязды». Гістарычныя шматкі! Нехта прыхапіў з сабою — на расстрэл! — беларускую «маладзёжку». Той нумар, у якім расказваецца пра школьныя справы, набліжэнне выпускных экзаменаў, пра палітыку, нешта з міжнароднага жыцця... Знаходка, якая ўражвае, уводзіць нас у той далёкі і жахлівы час. Разглядзець яго, пазнаць яго, пакінуць у гісторыі. Пакінуць з намі час, пакінуць з намі яго сыноў, дачок. Калі адолеем прастору, здолеем прайсці праз бездухоўнасць, то выжывем, знойдзем сваю і дзяцей сваіх будучыню.

Алесь КАРЛЮКЕВІЧ.

* * *

19 чэрвеня адбылося пасяджэнне Мінскага райвыканкома, на якім прынята рашэнне аб стварэнні на месцы трагедыі ахоўнай зоны, узвядзенні помніка. Шэфства над пахаваннем узяла на сябе Мінская птушкафабрыка імя Н. К. Крупскай.

Між тым, раскопкі Кайдасавай гары працягваюцца, з'яўляюцца і ўсё новыя і новыя сведчанні аб ахвярах расстрэлаў. Сёння маюцца папярэднія даныя аб тым, што ў рове фашысты знішчылі і групу маракоў Пінскай флатыліі, якія нейкім чынам трапілі ў канцлагер у Драздах. Раней сведка расстрэлаў Л. Торлін расказваў аб расстрэлах пагранічнікаў. Спадзяюся, што гэта інфармацыя будзе праверана ў ходзе пошукавых работ. Сёння салдаты-пошукаўцы выйшлі на ўчастак пахавання, дзе ляжаць у асноўным ваеннаслужачыя. Магчыма, будуць знойдзены смяротныя медальёны і мы даведаемся імя хоць бы адной ахвяры.

«Звязда» і далей будзе расказваць аб ходзе пошукавых работ ля Кайдасавай гары і аб тым, як будзе ўвекавечана памяць ахвяр гэтай жудаснай трагедыі. На заканчэнне хачу нагадаць, што з першага дня пошукавых работ журналістам «Звязды» аказвала вялікую дапамогу ў асвятленні ходу раскопах рэдакцыя часопіса «Армія» Міністэрства абароны Рэспублікі Беларусь.

Мікалай КАЧУК.

Грамадзяне Беларусі! Суайчыннікі!

22 чэрвеня 1941 года агонь другой сусветнай вайны, якую развязалі германскія фашысты, дасягнуў межаў Савецкага Саюза. 1418 дзён і начэй бушаваў вогненны смерч на прасторах нашай Радзімы. Мільёны савецкіх людзей загінулі ў кровапралітных бітвах, пад пятой акупантаў, у пякельным полымі канцлагераў, ад цяжкасцей і галечы. Страты, панесеныя нашым народам у той вайне, такія вялікія, што памяць аб іх захаваецца ў свядомасці ўсіх сумленных людзей планеты на стагоддзі.

22 чэрвеня 1996 года Беларусь прысвеціць памяці аб ахвярах нацызму. У гэты дзень у Брэсцкай крэпасці, у Хатыні, у гарадах і вёсках рэспублікі на тысячах салдацкіх магіл цяпер жывучыя паклоняцца праху загінуўшых у самай жорсткай з усіх войнаў на Зямлі. У гэтых сумных цырымоніях, акрамя смутку, будуць выказаны і пратэст супраць насілля, і воля нашага народа да міру.

Разам з тым нацыяналістычныя сілы, што накіроўваюцца з-за мяжы і з'яўляюцца па сутнасці справы прамымі нашчадкамі калабарацыяністаў і паліцаяў, зноў, як і ў жалобны для ўсёй Беларусі дзень дзесятай гадавіны чарнобыльскай катастрофы, імкнуцца выкарыстаць трагічную дату пачатку Вялікай Айчыннай вайны для дэстабілізацыі грамадска-палітычнага становішча ў сталіцы рэспублікі. 22 чэрвеня ў горадзе-герoі Мінску імі рыхтуецца кашчунскае шэсце пад прафашысцкімі сімваламі і антыдзяржаўнымі лозунгамі. Мэты іх гранічна ясныя: расколоць грамадства, справакаваць масавыя беспарадкі, арганізаваць чарговае сутыкненне баевікоў-экстрэмістаў з праваахоўнымі органамі, прывіць беларускай моладзі бацылу «карычневай чумы».

Мы звяртаемся да ўсіх грамадзян рэспублікі, незалежна ад іх поглядаў і перакананняў, з заклікам не паддавацца на авантуры і правакацыі палітычных спекулянтаў, праявіць уласцівыя нашаму народу разважлівасць, вытрымку і мудрасць.

Камуністы перакананы, што дзень 22 чэрвеня 1996 года павінен стаць для Беларусі днём усеагульнага смутку, народнага яднання і грамадзянскага міру. Гэта наш абавязак перад памяццю мільёнаў суайчыннікаў, якія загінулі за свабоду і незалежнасць Айчыны!

**Бюро Цэнтральнага Камітэта ПКБ,
Фракцыя дэпутатаў-камуністаў
Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.**

22 чэрвеня ў Мінску пройдзе санкцыяніраваная акцыя супраць фашызму і таталітарызму

19 чэрвеня прадстаўнікі грамадскага камітэта акцыі «Народ супраць фашызму і таталітарызму» паведамілі журналістам падрабязнасці планаемага на 22 чэрвеня шэсця і мітынгу, прысвечаных 55-й гадавіне пачатку Вялікай Айчыннай вайны. Як было зазначана, Мінскі гарадскі выканаўчы камітэт разгледзеў заяўку аргкамітэта і з некаторымі зменамі дазволіў правядзенне акцыі. Як паведаміў Станіслаў Гусак, маршрут шэсця пакуль удакладняецца. Па стану на абед 19 чэрвеня было дазволена правесці шэсце ад помніка Янкі Купалы да абеліска Перамогі ў Мінску. Першай пройдзе калона ветэранаў з чырвонымі сцягамі, а другой — калона ветэранаў і актывістаў незалежніцкіх грамадскіх арганізацый, якія і прадстаўлены ў названым аргкамітэце антыфашысцкай акцыі. Пачатак плануецца на 11 гадзін. Пасля ўскладання вянкоў да абеліска Перамогі калона павінна збочыць і прайсці да опернага тэатра, дзе адбудзецца мітынг. Частка людзей адбудзе на вуліцу Мельнікайтэ, каб ускласці вянкі да помнікаў ахвяр гета. Паводле слоў Станіслава Гусака, мінскі мэр Ярмошын гарантуе, што сілы аховы праваапарадку не дапусцяць сутыкнення дзвюх калон з рознымі сцягамі. Сустаршыня Беларускага дэмакратычнага аб'яднання ветэранаў вядомы паэт Артур Вольскі зазначыў, што 22 чэрвеня ён і яго калегі выйдуць пад тымі сцягамі, якія ім бліжэй, з боку гарадскіх уладаў няма пярэчанняў на выкарыстанне бела-чырвона-белай сімволікі. Артур Вольскі адзначыў як пазітыўны факт, што ўпершыню ўдалося дасягнуць паразумення з гарадскімі ўладамі, на яго думку, гэта сведчыць пра станоўчыя змены, якія адбываюцца ў нашым жыцці.

Выконваючы абавязкі старшыні Беларускага народнага фронту Лявон Баршчэўскі зазначыў, што многія актывісты БНФ выказалі жаданне прыняць удзел у гэтай акцыі ў трагічную для нашага народа дату. Паводле яго слоў, БНФ выкарыстае ўсе свае арганізацыйныя магчымасці, каб забяспечыць парадак, не дапусціць магчымых сутыкненняў і правакацый. Паводле яго слоў, за акцыяй будуць назіраць прадстаўнікі міжнародных праваабарончых арганізацый. Лявон Баршчэўскі падкрэсліў, што гэтая акцыя накіравана супраць рэцыдываў фашызму і таталітарызму ў нашым грамадстве ў любым іх праяўленні. «Гэта акцыя, якая павінна прымусіць нашых людзей задумацца і быць пільнымі». На думку арганізатараў гэтай акцыі, у ёй павінна прыняць удзел ад 10 да 15 тысяч чалавек.

Валер КА[illegible]ЎСКІ.

АБ ІНДЭКСЕ СПАЖЫВЕЦКІХ ЦЭН ЗА МАЙ 1996 ГОДА

Міністэрства статыстыкі і аналізу паведамляе, што ў маі 1996 года ў параўнанні з красавіком 1996 года індэкс спажывецкіх цэн склаў 100,6 працэнта.

У параўнанні са снежнем 1995 года індэкс спажывецкіх цэн склаў 114,4 працэнта.

КАМЕНТАРЫЙ да паведамлення Міністэрства статыстыкі і аналізу Рэспублікі Беларусь аб індэксе спажывецкіх цэн за май 1996 года

У сувязі з апублікаваннем індэкса спажывецкіх цэн за май 1996 года Міністэрства працы паведамляе, што, паколькі індэкс спажывецкіх цэн у маі бягучага года не перавысіў пяціпрацэнтнага парога (100,6 працэнта), грашовыя даходы насельніцтва за май, што атрымліваюцца з бюджэтных крыніц (сацыяльныя пенсіі, дапамогі, стыпендыі, заработная плата і грашовае забеспячэнне), індэксуюцца на 6,1 працэнта. Указаны індэкс разлічаны нарастаючым вынікам да базавага месяца (студзень 1996 г.) і захоўваецца на ўвесь перыяд да чарговага перавышэння пяціпрацэнтнага парога.

Індэксацыя ажыццяўляецца з прымяненнем пераменнай шкалы нарматываў індэксацыі на кожны працэнт прыросту спажывецкіх цэн для розных частак даходу:

у межах 200.000 рублёў — 1 працэнт,

ад 200.001 да 400.000 рублёў — 0,5 працэнта.

Частка даходу, што перавышае 400.000 рублёў, не індэксуецца.

Грашовыя кампенсацыі, прадугледжаныя пастановамі Кабінета Міністраў ад 5 студзеня 1995 года № 7 «Аб павышэнні памеру мінімальнай заработнай платы і матэрыяльнай падтрымцы асобных катэгорый грамадзян» і ад 28 лютага 1995 года № 106 «Аб мерах па сацыяльнай падтрымцы насельніцтва», не індэксуюцца.

Насельніцтву, якое атрымлівае даходы з іншых крыніц, пакрыццё страт ад інфляцыі ажыццяўляецца на падставах, прадугледжаных калектыўнымі дагаворамі (пагадненнямі). Пры гэтым выплаты кампенсацыі ўрону, нанесенага калецтвам ці іншым пашкоджаннем здароўя, звязаным з выкананнем працоўных абавязкаў, індэксуюцца асобна ад іншых даходаў, незалежна ад таго, прадугледжана або не прадугледжана такое палажэнне ў калектыўным дагаворы (пагадненні).

АБ ПАМЕРЫ ЎТРЫМАННЯ З НАЙМАЛЬНІКАЎ СРОДКАЎ ДЛЯ ЗАБЕСПЯЧЭННЯ СВОЕЧАСОВАЙ ВЫПЛАТЫ ЗАРАБОТНАЙ ПЛАТЫ

У сувязі з апублікаваннем за май 1996 года індэкса спажывецкіх цэн Міністэрства працы і Міністэрства статыстыкі і аналізу паведамляюць.

У маі мінімальны спажывецкі бюджэт на аднаго члена сям'і з чатырох чалавек склаў 1.063.907 (1.057.562 x 1,006) рублёў у месяц.

Згодна з пастановай Мінпрацы і Мінстата ад 22.02.1996 г. № 13/4, для забеспячэння своечасовай выплаты заработнай платы неабходна ўтрымліваць з наймальнікаў суму ў памеры 60 працэнтаў МСБ, гэта значыць 638.340 рублёў на кожнага работніка (1063907 x 60 : 100).

Указаны нарматыў прымяняецца з дня апублікавання ў друку пры падачы заяўкі для атрымання сродкаў на заработную плату і пагашэння яе запазычанасці незалежна ад тэрмінаў утварэння.

АБ ІНДЭКСЕ ЦЭН ВЫТВОРЦАЎ ПРАДУКЦЫІ ВЫТВОРЧА-ТЭХНІЧНАГА ПРЫЗНАЧЭННЯ ЗА МАЙ 1996 ГОДА

Міністэрства статыстыкі і аналізу паведамляе, што ў маі 1996 года ў параўнанні з красавіком 1996 года індэкс цэн вытворцаў прадукцыі вытворча-тэхнічнага прызначэння склаў 100,7 працэнта, у параўнанні са снежнем 1994 года — 229,6 працэнта, са снежнем 1995 года — 107,1 працэнта.

«ПРАБЛЕМЫ САЦЫЯЛЬНА-КУЛЬТУРНАЙ СФЕРЫ НА СУЧАСНЫМ ЭТАПЕ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Пытанне аб стане спраў па выплаце пенсій і несвоечасовым пералічэнні суб'ектамі гаспадарання страхавых узносаў было разгледжана на калегіі Кабінета Міністраў Рэспублікі Беларусь, пасяджэннях абласных і Мінскага гарадскога выканаўчых камітэтаў. У абласцях сумесна з органамі Фонду сацыяльнай абароны насельніцтва былі вызначаны меры па паляпшэнню існуючай дысцыпліны, дадзены даручэнні абласобесам, райгарвыканкомам і іншым ведамствам па паляпшэнню работы ў гэтым напрамку, складзены графікі пагашэння запазычанасці.

Усе рашэнні, прынятыя за апошнія два гады, у сістэме сацыяльнай абароны выкананы. Гэта датычыць у першую чаргу пытанняў пенсійнага забеспячэння.

У 1995 годзе, наколькі дазволіла эканамічная сітуацыя ў рэспубліцы, павысіўся ўзровень пенсійнага забеспячэння. Суадносіны сярэдняй пенсіі за год (323,8 тыс. рублёў) да сярэднямесячнай заработнай платы ў рэспубліцы за 1995 год (749,7 тыс. рублёў) склалі 43 працэнты. Аналагічны паказчык за 1994 год быў роўны 32,8 працэнта.

Для далейшага росту пенсій пакуль што няма аб'ектыўнай магчымасці. Таму задача сёння заключаецца ў тым, каб утрымаць сярэднегадавую пенсію на ўзроўні 43—45 працэнтаў ад сярэднегадавой заработнай платы рабочых у народнай гаспадарцы. Гэта дасць магчымасць пазбегнуць у будучым неабходнасці звяртацца да рэспубліканскага бюджэту для забеспячэння выплаты пенсій. Міністэрствам сацыяльнай абароны вывучаюцца магчымасці па скарачэнню расходаў Фонду сацыяльнай абароны. Безумоўна, шэраг пытанняў можна будзе вырашыць больш жорстка, чым гэта прадугледжана заканадаўствам. На сённяшні дзень асобныя пытанні ў заканадаўстве выкладзены без уліку стану эканомікі. Асабліва гэта датычыць пытанняў датэрміновага пенсійнага забеспячэння розных катэгорый працаздольных грамадзян. Гэта практыка з'яўляецца неапраўданай і неабходна не дапускаць расшырэння кола асоб, якія карыстаюцца правам на датэрміновую пенсію. Тым не менш, цяперашні састаў Вярхоўнага Савета [illegible] ў гэтай справе. Аднак у новых парламентарыяў не хапіла сіл і сумлення, каб адмовіцца ад незаслужаных прывілей і льгот, пакінутых ім у спадчыну старым саставам.

Сёння Міністэрствам сацыяльнай абароны распрацоўваецца канцэпцыя рэфармавання пенсійнага заканадаўства. Падрыхтаваны Кодэкс па дзяржаўнаму сацыяльнаму страхаванню. Ён узгоднены з усімі зацікаўленымі міністэрствамі. Разам з тым падпісанне пагадненняў з Расійскай Федэрацыяй паставіла новыя задачы, таму што ў Расійскай Федэрацыі работа над такім праектам не вядзецца і мяркуецца правесці рэформу сацыяльнага страхавання па частках: асобна пенсійнае забеспячэнне, асобна пытанні выплаты дапамог па хваробе, асобна вырашаць праблемы дапамог сем'ям і да т. п. Трэба быць гатовым і да такога варыянта развіцця заканадаўства, каб рыхтаваць нашы прапановы для абмеркавання з расійскім бокам па збліжэнню пазіцый і дапрацоўцы сумеснага плана дзеянняў на бліжэйшую перспектыву.

Нельга прайсці міма яшчэ адной праблемы. У нездавальняючым стане знаходзіцца матэрыяльная база дамоў-інтэрнатаў, якія фінансуюцца з мясцовых бюджэтаў. Запазычанасць па асноўных артыкулах расходаў тут перавышае 9 млрд. рублёў. Мэтавае фінансаванне ажыццяўляецца толькі на харчаванне пражываючых і зарплату абслугоўваючага персаналу.

Значна пагоршылася забеспячэнне састарэлых і інвалідаў адзеннем, абуткам, медыкаментамі. Патрабуецца тэрміновая замена 30 працэнтаў аўтатранспарту, кухоннага і халадзільнага абсталявання. А ў інтэрнатах пражываюць адзінокія нямоглыя людзі, аб якіх, акрамя дзяржавы, паклапаціцца няма каму.

Кіраўніцтву абласвыканкомаў трэба звярнуць на гэту праблему самую пільную ўвагу і забяспечыць фінансаванне сацыяльных установ у поўным аб'ёме.

Улічваючы, што колькасць грамадзян, якія маюць патрэбу ў сацыяльнай абароне, расце і будзе ў бліжэйшыя гады расці, а эканамічная сітуацыя ў краіне прад'яўляе ўсё больш высокія патрабаванні да работы сацыяльнага забеспячэння, якое сёння працуе з максімальнай нагрузкай, неабходна, каб і кіраўнікі мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў аднесліся з разуменнем да праблем галіны пры ўпарадкаванні штатаў. Колькасць работнікаў сацыяльнай абароны не павінна скарачацца, і, больш таго, ім неабходна аказваць пастаянную дапамогу.

Ахова здароўя — тая галіна, няпростая сітуацыя якой мяне найбольш хвалюе.

Не буду ўтойваць, здароўе насельніцтва рэспублікі пагаршаецца. У вельмі складаным становішчы знаходзяцца нашы медыцынскія ўстановы, расце іх запазычанасць за медыкаменты, практычна не паляпшаецца фінансаванне і матэрыяльна-тэхнічнае забеспячэнне клінік, бальніц, амбулаторый.

На 1996 год бюджэт сферы аховы здароўя складае толькі 70 працэнтаў ад патрэбнасці.

Усё гэта мне вядома. І тым не менш, я не магу сказаць, што ў нашай ахове здароўя ўсё дрэнна. Гэта не так.

Летась, дзякуючы самаадданай працы простых медыцынскіх работнікаў значна знізілася мацярынская смяротнасць, пасляаперацыйная летальнасць, захворванне на некаторыя віды хвароб.

У апошнія гады былі дасягнуты пэўныя поспехі ў пераоснашчэнні сучасным медыцынскім абсталяваннем буйнейшых лячэбна-прафілактычных устаноў рэспублікі.

Дзякуючы праведзеным мерам па рэарганізацыі аптэчнай сеткі, сістэмы закупак лекавых сродкаў скарочана патрэбнасць аптэчнай сеткі ў датацыях, дасягнута насычэнне рынку медыкаментамі, рэзка павялічана разнастайнасць тавараў аптэчнага асартыменту, рознічная аптэчная сетка мае цяпер шырокі асартымент лекавых прэпаратаў як айчыннай, так і замежнай вытворчасці.

І тым не менш, скажу шчыра, я вельмі не задаволены сітуацыяй у ахове здароўя. Прымаемыя меры па эканоміі, пераразмеркаванню і больш рацыянальнаму выкарыстанню рэсурсаў не толькі неэфектыўныя, але і недастатковыя для пераадолення агульнай тэндэнцыі да зніжэння працягласці жыцця насельніцтва і росту яго захворвання.

Якое я бачу выйсце ва ўзнікшай сітуацыі?

Думаю, нам усё ж прыйдзецца шырэй прыцягваць у медыцыну пазабюджэтныя крыніцы фінансавання.

Сёння рэальнасць такая, што пры няхватцы фінансавання медыцыны лепш пайсці на некаторае скарачэнне аб'ёму бясплатнай меддапамогі, чым чакаць разбурэння ўсёй сістэмы нашай аховы здароўя. Але тут, як кажуць, трэба не сячы з-за пляча. Сацыяльна неабароненыя слаі насельніцтва — дзеці, падлеткі, пенсіянеры, інваліды — павінны і будуць карыстацца паслугамі медыцыны, што фінансуецца дзяржавай.

Яшчэ адно важнейшае пытанне — выбар і ўкараненне найбольш эфектыўнай сістэмы аховы здароўя.

Прынятыя ў замежных краінах сістэмы аховы здароўя спалучаюць розныя варыянты арганізацыі і фінансавання (за кошт падаткаў, узносаў у сістэму сацыяльнага і частковага страхавання, прыватнай практыкі). У перспектыве непазбежная шматукладнасць і ў ахове здароўя Беларусі. Пры гэтым павінны быць дзяржаўныя гарантыі фінансавання аховы здароўя пад пэўныя праграмы. Калі ёсць неабходнасць, трэба вызначаць і мяняць статус устаноў аховы здароўя як суб'ектаў гаспадарання, прыцягваць інвестараў для стварэння дарагіх медыцынскіх цэнтраў. Усё гэта патрабуе далейшага развіцця заканадаўчай базы галіны. І тут ёсць над чым папрацаваць нашым парламентарыям.

Стварэнне Супольніцтва Беларусі і Расіі прадугледжвае інтэграцыю іх сацыяльна-эканамічных сістэм. Натуральна, гэта не можа не закранаць і беларускую ахову здароўя. Аднак, як паказаў вопыт Расіі, увядзенне абавязковага медыцынскага страхавання — цяжкі, працяглы працэс, які патрабуе падрыхтоўкі і апрацоўкі. Таму лічу, што пераход на сістэму абавязковага медыцынскага страхавання трэба разглядаць як праграмную мэту. Яна патрабуе працяглага падрыхтоўчага перыяду, на працягу якога неабходна забяспечыць навучанне арганізатараў аховы здароўя, эканамістаў і фінансістаў, распрацаваць увесь комплекс заканадаўчай, нарматыўнай, арганізацыйна-распарадчай і метадычнай дакументацыі, стварыць структуру медыцынскага страхавання.

Любыя рэформы ў сістэме аховы здароўя нельга прызнаць эфектыўнымі, калі яны не будуць працаваць на канчатковы вынік — на чалавека, на стан здароўя насельніцтва.

Тут я бачу вырашэнне дзвюх задач.

Першая. Неабходна як мага хутчэй вырашыць пытанне аб дастойнай аплаце працы медыцынскіх работнікаў. Сёння ў іх няма зацікаўленасці ў атрыманні кваліфікацыйных катэгорый, таму што розніца ў аплаце працы ўрачоў без катэгорыі і вышэйшай катэгорыі скарочана — усяго 20 працэнтаў. Патрабна павелічэнне яе да 45—55 працэнтаў са змяненнем парадку і тэрмінаў атэстацыі, улікам як узроўню кваліфікацыі, так і вынікаў дзейнасці.

Другая. Неабходна абавязковае прыняцце і рэалізацыя комплекснай праграмы па фарміраванню ў насельніцтва рэспублікі здаровага спосабу жыцця.

Здароўе нацыі напрамую звязана і з фізічнай падрыхтоўкай, спортам.

Таму спачатку аб самым галоўным — аб праблемах развіцця фізічнай культуры і спорту ў рэспубліцы.

Не сакрэт, што стан здароўя насельніцтва нашай рэспублікі пастаянна пагаршаецца. Паводле дадзеных статыстыкі, у 1994—1995 навучальным годзе здаровымі дзеці склалі усяго 13 працэнтаў [illegible] школьнікаў. Няспынны рост хвароб насельніцтва, і асабліва моладзі, скарачэнне працягласці жыцця і перавышэнне ўзроўню смяротнасці людзей над нараджальнасцю гавораць аб тым, што дзяржава страчвае свой генафонд. Пагаршаецца маральнае і фізічнае здароўе нацыі.

Такая сітуацыя не можа не трывожыць кіраўніцтва краіны. Зразумела, тут многае залежыць ад агульнай крызіснай сітуацыі ў эканоміцы рэспублікі. Але калі быць да канца праўдзівым, то трэба сказаць, што ў апошнія гады фізічнай культуры і спорту ўдзялялася недаравальна малая ўвага.

Замест таго, каб займацца развіццём спартыўнай базы, многія кіраўнікі на месцах, Федэрацыя прафсаюзаў Беларусі амаль поўнасцю спынілі фінансаванне масавай фізічнай культуры і спорту. У выніку гэтага большасць спартыўных збудаванняў аддадзена камерцыйным структурам, перапрафіліравана і выкарыстоўваецца не па прызначэнню.

Так, у спартыўнай зале ВА «Камінтэрн» г. Гомеля размясціўся магазін. У спартыўнай зале ВА «Кераміка» г. Віцебска — цэх па пашыву адзення. Прадпрыемства «Барысаўская швейная фабрыка», скараціўшы штатныя пасады метадыстаў па культуры і спорту, закрыла спартыўную залу.

У крытычным стане знаходзіцца фізкультурна-масавая работа і ў працоўных калектывах прамысловых прадпрыемстваў, у калгасах і саўгасах. На многіх прамысловых прадпрыемствах і арганізацыях былі закрыты спартыўныя школы, на 70 працэнтаў скарочаны спецыялісты фізічнай культуры і спорту.

З 1992 года многія выканкомы мясцовых Саветаў спынілі фінансаванне фізкультурна-масавай работы па месцы жыхарства. У выніку гэтага скарочаны сотні штатных спецыялістаў па культурна-масавай і спартыўнай рабоце ў жыллёвых рамонтна-эксплуатацыйных аб'яднаннях рэспублікі, распаліся клубы па інтарэсах, дзесяткі тысяч дзяцей і падлеткаў пазбаўлены магчымасці займацца ў спартыўных секцыях і гуртках.

Асаблівую заклапочанасць выклікаюць пытанні, звязаныя з забеспячэннем стабільнай работы спартыўных школ.

Цяпер 180 спартыўных школ атрымліваюць фінансаванне ў аб'ёме толькі 44 працэнтаў ад іх патрэбнасці. У сувязі з гэтым школы не маюць магчымасці ўдзельнічаць у выязных турнірах, спаборніцтвах, набываць спартыўны інвентар і абсталяванне, паўнацэнна праводзіць вучэбна-трэніровачны працэс, арганізоўваць летнія і зімовыя спартыўна-аздараўленчыя лагеры. Для прыкладу. У 1992 годзе на балансе спартыўных школ лічылася 42 стацыянарныя лагеры, у 1995 годзе іх засталося толькі 25.

Адным словам, становішча спраў, якое склалася ў галіне фізкультуры і спорту, знаходзіцца пад пастаянным кантролем. У сувязі з гэтым цяпер рыхтуецца Указ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь «Аб дзяржаўнай падтрымцы фізічнай культуры, спорту і турызму», у якім адной з першачарговых задач стане ўсямерная падтрымка і развіццё гэтай галіны. Але адным указам справу ў гэтай сферы мы не паправім. Тут трэба прыкладаць усе сілы на месцах. Міністэрству спорту і турызму заняць больш дакладную і выверанаю пазіцыю, напоўненую практычнымі справамі.

Агульнавядома, што спорт сёння значыць не менш, чым палітыка. Спорт і спартсмены даўно ўжо сталі састаўной часткай дзяржаўнай палітыкі. Менавіта таму мы надаём асаблівае значэнне развіццю спорту і турызму. Гэтым і абумоўлена наша [illegible] рашэнне аб'яднаць пад дахам міністэрства два сацыяльна-культурныя напрамкі: спорт і турызм.

Чым прадыктавана рашэнне аб'яднаць гэтыя два сацыяльныя напрамкі пад дахам аднаго міністэрства?

Па-першае, яны заўсёды імкнуліся адно да аднаго і актыўна ўзаемадзейнічалі паміж сабой.

Па-другое, спорт і турызм могуць і павінны разам даваць самаакупнасць, паколькі на буйныя міжнародныя спаборніцтвы з удзелам «зорак» першай велічыні з'яжджаюцца з усяго свету тысячы прафесіяналаў і балельшчыкаў.

Аднак галоўная прычына, якая прымусіла мяне аб'яднаць спорт і турызм, заключаецца ў тым, што за час перабудовы гэта важная галіна эканомікі ператварылася ў своеасаблівую «чорную дзірку», куды ішлі нашы валютныя рэсурсы.

У выніку казна несла мнагакратны ўрон. Валютныя патокі перапраўляліся за мяжу, падатковыя паступленні ў казну ішлі вельмі дрэнна. Акрамя таго, цярпеў айчынны вытворца. Бескантрольны, а на самай справе нелегальны, імпарт, які ажыццяўляюць так званыя «чаўнакі», адцясняе на ўнутраным рынку нашу прадукцыю. Натуральна, што Прэзідэнт і ўрад не маглі абыякава назіраць, як перспектыўная галіна народнай гаспадаркі пагружаецца ў хаос. Таму мы за тое, каб дзяржава вызначала стратэгію развіцця турыстычнай галіны і ажыццяўляла маштабныя інвестыцыйныя праекты, мясцовыя ўлады — ахоўвалі аб'екты культуры і прыроднае наваколле, садзейнічалі развіццю інфраструктуры турызму, а турфірмы прымалі і абслугоўвалі падарожнікаў. У нас ёсць усё неабходнае для таго, каб усім разам стварыць узаемазвязаную і стройную сістэму, якая б адладжана працавала на карысць нашай эканомікі.

Як гэта зрабіць? З чаго пачаць?

Першае, мы павінны ў бліжэйшы час правесці ліцэнзаванне фірмаў, што спецыялізуюцца ў сферы турызму, падрыхтаваць нарматыўную базу, згодна з якой усе прэтэндэнты, якія жадаюць працаваць у турыстычнай сферы, павінны даказаць свой высокі прафесіяналізм. Крытэрыі вядомыя: узровень падрыхтоўкі кадраў, тэхнічная аснашчанасць, навуковае і рэкламнае забеспячэнне маршрутаў, якасць абслугоўвання, давер шырокага спажыўца. У тых, хто працаваў ініцыятыўна і грамотна, своечасова разлічваўся з дзяржавай, няма падстаў хвалявацца. Але выпадковыя людзі, для якіх турызм быў сродкам умелага ўхілення ад падаткаў, атрымаюць ад варот паварот.

Другое, трэба ажыццявіць сертыфікацыю турыстычных паслуг. Нельга мірыцца з тым, што для замежных турыстаў у гасцініцах і рэстаранах устаноўлены празмерна высокія цэны. З завышанымі тарыфамі, безгаспадарчасцю і ўтрыманствам, з нежаданнем ісці насустрач кліентам у турсферы трэба заканчваць. Замест таго, каб прыцягваць іншаземцаў, мы іх проста адпужваем.

Нарэшце, і, наспела вострая неабходнасць у падрыхтоўцы Закона «Аб турызме і турысцкай дзейнасці ў Рэспубліцы Беларусь». У законапраекце неабходна закласці льготныя ўмовы для прыёму замежных турыстаў. Госці нашай рэспублікі павінны ад'язджаць з [illegible] таго, што іх падарожжа ў Рэспубліку Беларусь было цікавым, камфортным і недарагім. У гэтым выпадку кожны з нашых замежных гасцей стане своеасаблівым добрым рэкламным агентам нашай Беларусі.

Аб маладзёжнай палітыцы. Любая дзяржава паспяхова развіваецца толькі тады, калі ў яе рэзерве ёсць маладыя здаровыя сілы, якія з цягам часу здольны ўзяць на сябе ўвесь груз дзяржаўных праблем, [illegible] для нармальнага і паспяховага руху наперад.

Таму маладзёжная палітыка для нас была і застаецца ў ліку прыярытэтных задач.

Я ведаю, што сярод пажылых людзей бытуе думка, што мы выхоўваем [illegible], ні на што не здольную змену. Гэта, вядома, не так.

Старэйшае пакаленне, безумоўна, знаходзілася ў больш выгадным становішчы ў свае маладыя гады: можа ў яго і не было тых матэрыяльных праблем, якія мае цяперашняя моладзь, аднак яно мела цвёрдыя жыццёвыя арыенціры і каштоўнасці.

Сённяшняму маладому чалавеку лёгка згубіцца ў лабірынтах сучаснага свету. Тым больш, што ўказаць яму сапраўдны шлях, здольны прывесці да самарэалізацыі і поспеху ў той або іншай сферы дзейнасці, часта няма каму. Так склалася, што сёння многія маладыя людзі, мякка кажучы, [illegible] палітыкай. Я з болем гляджу на кадры, знятыя ў час нядаўніх беспарадкаў, справакаваных палітыкамі-банкрутамі. Адурманеныя маладыя людзі закідвалі бутэлькамі і каменнем сваіх жа равеснікаў у міліцэйскай форме, якія абаранялі канстытуцыйны лад. Чыя тут віна? Безадказных палітыканаў? Безумоўна. Але і мы павінны з усёй праўдзівасцю прызнаць, што ў тым, што адбылося, ёсць і наша віна.

Немалую ролю ў справе выхавання маладога пакалення павінна аказваць дзяржаўная сімволіка. Фарміраванне пачуцця гордасці за дзяржаўны сцяг і герб беларускай дзяржавы — вялікая задача. Наша сімволіка павінна выконваць не проста прадстаўнічыя функцыі, яна павінна ўвасабляць сабой мэту, у імя якой жыве і працуе наш народ, павінна стаць знакам пашаны для ўсіх грамадзян Рэспублікі Беларусь, у першую чаргу для моладзі. У школах і ВНУ, на прадпрыемствах, ва ўстановах неабходна арганізаваць тлумачальную работу, якая дапаможа раскрыць глыбінны сэнс агульнанацыянальных сімвалаў.

Настаў час гаварыць і аб комплекснай маладзёжнай палітыцы, якая адлюстроўвае аб'ектыўныя рэаліі нашага жыцця.

Праблемы занятасці сярод моладзі і падлеткаў не з'яўляюцца спецыфічнымі для Беларусі, многія краіны свету і Еўропы, а асабліва дзяржавы, што ўтварыліся на тэрыторыі былога СССР, сутыкаюцца з імі. Вывучэнне іх вопыту паказвае, што нейкага адзінага рашэння, «каралеўскага ходу» тут ні ў каго пакуль што няма. Аднак больш чым відавочна, што перад Кабінетам Міністраў, Вярхоўным Саветам у бліжэйшы час трэба паставіць пытанне аб механізме падтрымкі прадпрыемстваў усіх формаў уласнасці, якія ствараюць і прадастаўляюць рабочыя месцы для непаўналетніх і моладзі.

Асобна трэба спыніцца на праблемах падлеткавай і маладзёжнай злачыннасці. Яе рост не можа не выклікаць трывогі. Аднак непапраўным было б ускладаць задачу барацьбы з гэтай з'явай толькі на МУС і Міністэрства адукацыі і навукі. Злачыннасць — з'ява сацыяльная, і праграма прафілактыкі і барацьбы з ёю павінна быць комплекснай і міжгаліновай, абапірацца на навуковую аснову. Важная роля тут належыць сродкам масавай інфармацыі, установам культуры.

З усёй адказнасцю хачу заявіць, што выканаўчая ўлада і Прэзідэнт прыкладуць усе магчымыя намаганні для абароны інтарэсаў беларускай моладзі, вырашэння праблем, што звязаны з яе сацыяльна-эканамічным становішчам. У гэтай высакароднай справе немалая роля ўскладаецца і на вас, прадстаўнікоў выканаўчай «вертыкалі» на месцах. Ад таго, як вы падыдзеце да вырашэння гэтай няпростай задачы, залежыць будучыня краіны, нашых дзяцей і ўнукаў.

Паважаныя таварышы!

У маім выступленні закрануты толькі асноўныя праблемы сацыяльна-культурнай палітыкі. Але выснова відавочная: без вырашэння гэтых важнейшых праблем нельга дасягнуць дастойнага ўзроўню жыцця. Распачатыя пераўтварэнні ў эканоміцы павінны ў канчатковым выніку прывесці да якасна новага стану грамадства, садзейнічаць вырашэнню многіх сацыяльных задач. Узровень і эфектыўнасць эканомікі заўсёды адбіваюцца на сацыяльнай сферы. У той жа час своечасовае вырашэнне сацыяльных праблем павінна садзейнічаць развіццю эканомікі. Такая дыялектыка жыцця. І з ёй трэба лічыцца.

Вядома, ідэальным было б тое становішча, калі ўся сацыяльная сфера перайшла на самаакупнасць і змагла б пракарміць сябе сама. Але такога няма нават у самых багатых краінах.

Сур'ёзная праблема — своечасовая выплата заработнай платы. Мы не павінны браць прыклад з адной вялікай дзяржавы, дзе затрымкі зарплаты сталі хранічнымі, а [illegible]. Заработная плата павінна быць зароблена, а яе выплата — своечасовай. І тут патрабаванне да рэгулярнасці і своечасовасці, асабліва для бюджэтнай сферы, будзе строгім і персанальным.

Вырашэнне многіх праблем у сацыяльна-культурнай сферы залежыць ад узроўню заканадаўчай базы. Мы лічым, што ў Вярхоўным Савеце новага саставу яшчэ не настаў парыў натхнення ў заканатворчасці, у тым ліку і па сацыяльных пытаннях. Нашы парламентарыі аддаюць перавагу доўгім экскурсійным паездкам па далёкім і блізкім замежжы, а вярнуўшыся, спяшаюцца выступіць з [illegible] прамовамі аб цывілізаванай Еўропе і выказаць чарговую дзяржаўную «заклапочанасць» сітуацыяй у рэспубліцы. Выбаршчыкі чакаюць ад дэпутатаў больш прадуктыўнай і канструктыўнай работы, і перш за ўсё ў галіне заканадаўства.

Стан сацыяльнай сферы ў многім вызначае шкалу палітычнай стабільнасці і ступень грамадзянскай згоды. Аднак і гэтага бывае недастаткова. Неабходнасць паспяховага вырашэння важнейшых задач, звязаных з хутчэйшым выхадам з крызісу, і дасягнення дастойнага ўзроўню жыцця пераважнай большасцю насельніцтва настойліва дыктуе распрацоўку сістэмы ідэалагічных мер, якія павінны мець дакладную сацыяльную накіраванасць.

Каб пераадолець і спыніць стыхійнасць складаных ідэалагічных, эканамічных і палітычных працэсаў, якія часта прымаюць разбуральны характар, забяспечыць іх кіруемасць, неабходна прыкласці намаганні ўсіх галін улады па фарміраванні ідэалогіі [illegible].

Гэтай мэце служыць комплекс мер па стварэнню інфармацыйна-аналітычнай вертыкалі, інакш кажучы, структуры кіравання інфармацыйнымі працэсамі і сістэмай умацавання сувязі з насельніцтвам органаў дзяржаўнай улады ад раёна да Адміністрацыі Прэзідэнта.

У органах выканаўчай улады ад раёна да вобласці ўводзіцца пасада намесніка старшыні выканкома па пытаннях інфармавання насельніцтва і сувязях з грамадскасцю. Ім перападпарадкоўваюцца ўпраўленні і аддзелы інфармацыі, а таксама аддзелы па рабоце сярод моладзі.

Пры ўпраўленнях і аддзелах інфармацыі на грамадскіх пачатках ствараюцца інфармацыйна-аналітычныя групы з кваліфікаваных і вопытных лектараў і аналітыкаў, якія карыстаюцца аўтарытэтам у насельніцтва.

Задача аналітычных груп — рэгулярна тлумачыць насельніцтву асноўныя напрамкі ўнутранай і знешняй палітыкі беларускай дзяржавы, абагульняць найбольш характэрныя пытанні і праблемы, якія хвалююць людзей, фарміраваць грамадскую думку ў падтрымку стабільнага развіцця рэспублікі.

Апорнай матэрыяльнай базай для правядзення інфармацыйна-аналітычнай работы і ўмацавання сувязей органаў дзяржаўнага кіравання з грамадскасцю ў цяперашніх умовах могуць і павінны стаць абласныя, гарадскія, раённыя і пасялковыя дзяржаўныя бібліятэкі.

Важная роля ў інфармаванні насельніцтва аб праблемах мясцовага жыцця, растлумачэнні рашэнняў і практычнай палітыкі абласных, гарадскіх і раённых органаў улады належыць абласным, гарадскім і раённым сродкам масавай інфармацыі, якія фінансуюцца з дзяржаўнага бюджэту.

На іх старонках, у перадачах мясцовага радыё і тэлебачання грамадска значная інфармацыя аб дзейнасці мясцовых органаў улады павінна публікавацца сістэматычна, гэтак жа як і пісьмы і меркаванні чытачоў па пытаннях, што найбольш іх хвалююць.

Стварэнне інфармацыйна-аналітычнай вертыкалі значна расшырае магчымасці органаў выканаўчай улады ў кансалідацыі ўсіх здаровых сіл сучаснага беларускага грамадства на палітычнай платформе Прэзідэнта, адобранай на ўсенародным рэферэндуме 14 мая 1995 года.

Якасны прарыў Рэспублікі Беларусь як суверэннай дзяржавы ў сусветнае супольніцтва магчымы на новым для цяперашняга часу комплексе ідэй. Вопыт перабудовы 80-х гадоў і так званага рэфарміравання, што за ёй настала, паказваюць, што ні механічнае запазычанне чужых каштоўнасцей, прынцыпаў, ні сляпы зварот да артадаксальных ідэалогій мінулага не ў стане забяспечыць пераход Беларусі ў новы духоўны, інтэлектуальны і эканамічны стан. Неабходны своеасаблівы інтэграцыйны ідэйны сінтэз, які ўлічвае як інтарэсы грамадства і дзяржавы, так і інтарэсы асобнага чалавека. Інтэгратыўнасць нацыянальна-патрыятычнай ідэалогіі павінна вызначацца яе здольнасцю ўвабраць у сябе, акумуляваць усё канструктыўнае, карыснае для Беларусі з вопыту мінулага і дасягненняў сучаснасці, разважнага сэнсу і навуковага пошуку.

Галоўным зместам абноўленай ідэалогіі, яе сутнасцю павінна стаць ідэя творчай і стваральнай працы, узвышэння непасрэднага вытворцы матэрыяльных і духоўных каштоўнасцей. Гэта накіраванасць адпавядае як шматпакутнаму гістарычнаму вопыту беларускага народа, яго менталітэту, так і агульначалавечым каштоўнасцям.

У аснову такой ідэалогіі павінны быць пакладзены наступныя прынцыпы: справядлівасць і роўнасць; салідарнасць і калектывізм; прызнанне і ўлік магчымасцей многаўкладнай эканомікі; народаўладдзе і свабода; нацыянальная роўнасць; павага да гістарычнай памяці, баявых і працоўных традыцый усіх пакаленняў беларускага народа; духоўнасць, высокая мараль і патрыятызм.

Новая ідэалогія павінна быць цесна звязана з канцэпцыяй устойлівага развіцця, якая прадугледжвае ўсведамленне ўсім грамадствам неабходнасці рэструктурызацыі эканамічных і тэхнічных адносін, свядомага абмежавання спажывецкіх інтарэсаў з рацыянальным і ўстойлівым выкарыстаннем прыродных рэсурсаў.

Названыя прынцыпы, ідэі і канцэпцыі могуць выканаць важную ролю сукупнага мабілізуючага фактару для ўсяго грамадства, стаць своеасаблівым стымулам добрасумленнай і эфектыўнай працы, іншых грамадска карысных формаў чалавечай дзейнасці.

ПОГЛЯД

Валерый ЦІХІНЯ:

«КАНСТЫТУЦЫЙНЫ СУД ЗАМІНАЕ ТОЛЬКІ ТЫМ, ХТО БЕЗ НАЛЕЖНАЙ ПАВАГІ СТАВІЦЦА ДА ЗАКОНА»

Нядаўна Канстытуцыйны суд Беларусі звярнуўся да дэпутатаў Вярхоўнага Савета з шэрагам прапаноў, якія датычаць магчымых змен і дапаўненняў Канстытуцыі і законаў, што рэгламентуюць дзейнасць суда. Змены ініцыіруюцца Адміністрацыяй Прэзідэнта. Калі законапраекты, прапанаваныя выканаўчай уладай, будуць прыняты, роля і значэнне Канстытуцыйнага суда карэнным чынам зменяцца, а сённяшнім суддзям, хутчэй за ўсё, давядзецца датэрмінова скласці паўнамоцтвы, паколькі і прынцыпы фарміравання КС прапануецца істотна змяніць. (Палова суддзяў, паводле новага праекта, павінна выбірацца Вярхоўным Саветам, а другая палова — прызначацца Прэзідэнтам).

З просьбай пракаменціраваць сітуацыю карэспандэнт «Звязды» звярнуўся да старшыні Канстытуцыйнага суда Валерыя ЦІХІНІ.

— Валерый Гур'евіч, чаму, на вашу думку, менавіта цяпер з'явіліся гэтыя законапраекты, якія прадугледжваюць кардынальныя змены ў сістэме канстытуцыйнага кантролю? І наколькі вялікая неабходнасць у такіх зменах?

— Думаю, гэта тлумачыцца тым, што Канстытуцыйны суд сёння стаў для некаторых нязручным. Ён стаіць на варце канстытуцыйнай законнасці ў дзяржаве, імкнецца забяспечыць вяршэнства Канстытуцыі, абараняе канстытуцыйны лад рэспублікі. І тым, хто дазваляе сабе ісці на парушэнне Асноўнага закона, натуральна, Канстытуцыйны суд у тым выглядзе, у якім ён існуе і дзейнічае сёння, замінае.

Пры гэтым мы не сцвярджаем, што Закон «Аб Канстытуцыйным судзе», які цяпер дзейнічае, — юрыдычна беззаганны. Ён мае патрэбу ва ўдасканаленні. Але нельга звадзіць ролю суда да функцыі неразумелага дарадчага органа, які просіць прабачэння і дазволу замест таго, каб выносіць абавязковыя для выканання рашэнні. Гэта недапушчальна. Такі суд быў бы фікцыяй, падманам. Калі Вярхоўны Савет пагодзіцца з асноўнымі падыходамі, якія закладзены ў гэтым законапраекце, мы звядзём канстытуцыйны кантроль на нішто.

— Як вядома, нядаўна Канстытуцыйны суд папоўніўся двума новымі членамі. Як яны ўліліся ў ваш калектыў? Ці паўплывала іх з'яўленне на расстаноўку сіл у судзе, на атмасферу судовых пасяджэнняў?

— Так, яны ўжо працуюць. Іх добра прынялі. Мы іх ведалі і раней як добрых спецыялістаў у галіне канстытуцыйнага права. Прытым яны валодаюць шырокімі ведамі і ў галіне замежнага канстытуцыйнага права, што таксама немалаважна пры разглядзе спраў. Так што мы можам толькі ганарыцца, што сёння, праз два гады пасля стварэння, Канстытуцыйны суд сфарміраваны ў поўным саставе.

— Летась у адносінах да вас рабіліся неаднаразовыя спробы псіхалагічнага ціску. Вам не аднойчы раілі добраахвотна падаць у адстаўку. Цяпер такія спробы не робяцца?

— Прынамсі, пасля снежня 1995 года такіх яўных адкрытых спроб не было. У гэтым сэнсе можна адзначыць пэўны прагрэс. Сёння ўжо не стаіць пытанне аб тым, каб на дзверы Канстытуцыйнага суда павесіць замок. Затое робіцца больш вытанчаная спроба мадэрнізаваць суд «прававым» шляхам. Прытым мадэрнізаваць такім чынам, каб звесці на нішто саму ідэю ажыццяўлення канстытуцыйнага нагляду ў Рэспубліцы Беларусь.

— Аднак малаверагодна, што Вярхоўны Савет у цяперашняй сітуацыі пагодзіцца на такую мадэрнізацыю.

— Так, я схільны лічыць, што разважны сэнс возьме верх і дэпутаты на такія змены не пойдуць. Тым больш, што прапануемая мадэрнізацыя толькі пагоршыла б інстытут канстытуцыйнага кантролю ў Беларусі.

— У сваім звароце да Вярхоўнага Савета суддзі КС прапануюць аб'явіць часовы мараторый на ўнясенне змен і дапаўненняў у Канстытуцыю. Чаму, на вашу думку, сёння немэтазгодна перарабляць Асноўны закон?

— Ва ўмовах сённяшняй нестабільнасці, калі пакуль не сфарміраваны многія прававыя інстытуты ў дзяржаве, перакройваць канстытуцыйныя нормы крайне непажадана — гэта можа прывесці да сур'ёзных негатыўных вынікаў. Трагічны вопыт Расіі 1993 года — таму пацвярджэнне. Ёсць і шмат іншых падобных прыкладаў. Увядзенне мараторыя на змены ў Канстытуцыі стала б мудрым крокам з боку Вярхоўнага Савета. Пры гэтым я не адмаўляю, што асобныя канстытуцыйныя нормы, магчыма, і маюць патрэбу ва ўдасканаленні. Але выйсці з такой сітуацыі можна па прыкладу кангрэса ЗША — шляхам тлумачэння той ці іншай нормы. І гэтым пакуль што абмежавацца, не мяняючы сутнасці канстытуцыйных нормаў.

— Сённяшняя сітуацыя і з захаваннем законнасці, і з выкананнем рашэнняў Канстытуцыйнага суда, паводле сведчанняў многіх юрыстаў і незалежных назіральнікаў, у Беларусі надзвычай неспрыяльная. У чым, на вашу думку, выйсце з гэтага становішча?

— Калі адказаць лаканічна, адной фразай, дык неабходна, каб верхнія эшалоны дзяржаўнай улады пачалі з належнай павагай ставіцца да законаў, каб у рэспубліцы панавала прававое мысленне. І, зразумела, неабходна павышаць прававую культуру ў грамадстве. Прычым на ўсіх узроўнях — пачынаючы ад Прэзідэнта і заканчваючы хатняй гаспадыняй. Калі даб'ёмся гэтага — можам разлічваць на паляпшэнне спраў у сферы законнасці.

— Да гэтага Беларусь падштурхоўваецца і знешнім асяроддзем. Хваравітая рэакцыя Савета Еўропы на сітуацыю з захаваннем правоў чалавека ў Беларусі, недвухсэнсоўныя заўвагі прэзідэнта Расіі Барыса Ельцына на гэтую ж тэму — усё гэта сведчыць пра пэўныя праблемы ў сферы законнасці. А як такія заўвагі з-за мяжы ўспрымаюцца вамі?

— Мне складана адказваць на такое пытанне, паколькі многія з праблем, якія датычаць захавання правоў асобы ў Беларусі, заўтра могуць стаць прадметам разгляду Канстытуцыйнага суда. А нам, суддзям, нельга публічна выказваць уласныя меркаванні наконт падобных пытанняў. Хаця, зразумела, калі мы хочам далучыцца да ліку цывілізаваных дзяржаў, парушэнні правоў чалавека не могуць і не павінны мець месца ў нашым грамадстве. Гэта — прапісная ісціна. Без гэтага няма падмурку, на якім можна было б узводзіць будынак прававой дзяржавы.

— Але вы не ўспрымаеце гэтыя прэтэнзіі сусветнай супольнасці да Беларусі ў галіне правоў чалавека як папрок і ў свой адрас? Канстытуцыйны суд жа павінен стаяць на варце гэтых правоў?

— Зняць з сябе адказнасць я, вядома, не магу. Паколькі размова ідзе пра парушэнне правоў асобы, прытым пра парушэнні, якія працягваюцца, Канстытуцыйны суд не можа сцвярджаць, што зрабіў усё ад яго залежнае, каб спыніць гэтыя парушэнні. Так што пачуцця задавальнення ў мяне няма. Каб павысіць эфектыўнасць гэтай працы, думаю, што Вярхоўны Савет павінен неадкладна, яшчэ да канца першай сесіі, прыняць закон аб адказнасці за невыкананне законаў, у тым ліку і заключэнняў Канстытуцыйнага суда. Калі парламент гэта зробіць, то, гарантую, мы зможам істотна папраўіць справы ў сферы законнасці.

Гутарыў Валянцін ЖДАНКО.

ПІКЕТАВАННЕ ПРАДСТАЎНІКОЎ ПРАФСАЮЗАЎ ПРАЦЯГВАЕЦЦА

І пазаўчора, з 9 да 19 гадзін, у Мінску працягвалася пікетаванне Вярхоўнага Савета. Правы рабочага класа адстойвалі прадстаўнікі прамысловых прафсаюзаў. Галоўнае патрабаванне — надаць зарплаце статус першачарговай выплаты. З просьбай пракаменціраваць сітуацыю «Звязда» звярнулася да сакратара Асацыяцыі прафсаюзаў прамысловасці Мікалая ГЕРАСІМЕНКІ:

— Інфармацыя з месцаў сведчыць: сітуацыя на прадпрыемствах з выплатай заробленых грошай крытычная. Людзі не атрымлівалі зарплату яшчэ за сакавік...

— І якая рэакцыя, Мікалай Іванавіч, на вашы патрабаванні з боку дэпутацкага корпуса?

— У першы дзень пікетавання, 18 чэрвеня, да нас падыходзілі, гутарылі. Мы стараліся кожнаму дэпутату давесці, перадаць, што і да чаго. Спадзяваліся, што адразу ж на сесіі пытанне будзе разглядацца, што ўжо ў самы бліжэйшы час ці ў Законе аб прадпрыемстве, ці ў іншых заканадаўчых актах пытанне першачарговасці выплаты заработнай платы зойме асобны радок. Так, як, дарэчы, ва ўсім цывілізаваным свеце. У Францыі, іншых краінах, напрыклад, пра першачарговасць менавіта зарплаты не забываюцца ні на дзяржаўным, ні на прыватным прадпрыемстве.

— І ўсё ж, здаецца, магутным штуршком да разгляду пытання ў заканадаўчым аспекце ваш клопат не стаў?

— Так. Нас здзіўляе пазіцыя большасці дэпутатаў. Яны ж выйшлі з працоўных калектываў. Зараз, між іншым, мы рыхтуем звароты ў тыя калектывы, адкуль выйшлі дэпутаты, якія на сесіі былі супраць надання зарплаце статусу першачарговай выплаты.

— І, думаеце, гэта дапаможа?..

— Не ведаю, ці дапаможа. Але, мяркую, выбаршчыкі на месцах павінны нагадаць сваім абраннікам нядаўнія абяцанні.

— Якія рашучыя крокі вы плануеце надалей?

— Рыхтуем сход прадстаўнікоў працоўных калектываў. Вядзём перамовы з усімі прафсаюзамі. Нашу арганізацыйную работу, дарэчы, лічаць правільнай усе суб'екты прафсаюзнага руху.

— Дарэчы, якія прафсаюзы зараз прымаюць удзел у пікетаванні?

— Прафсаюзы радыёэлектронікі, аўтамабільнага і сельскагаспадарчага машынабудавання, лёгкай прамысловасці, абароннай прамысловасці, металістаў, прыборабудавання.

Гутарыў Алесь КАРЛЮКЕВІЧ.

ЕЛЬЦЫН «АБНАЎЛЯЕ КАМАНДУ». ПАМЫЛКА АБО ПАЛІТЫЧНАЯ ПРАДБАЧЛІВАСЦЬ?

Напружанасць, якая ўзнікла сярод бліжэйшага акружэння прэзідэнта Расіі Барыса Ельцына ў сераду, вырашылася абвяшчэннем рашэння апошняга аб адстаўцы трох відных фігур: дырэктара Федэральнай службы бяспекі Міхаіла Барсукова, кіраўніка Службы бяспекі прэзідэнта Аляксандра Каржакова і першага віцэ-прэм'ера Алега Саскаўца.

Сам Барыс Ельцын патлумачыў сваё рашэнне неабходнасцю «абнаўлення каманды», прыцягненнем «свежых людзей». Прэс-сакратар прэзідэнта Сяргей Мядзведзеў паведаміў, што няма падстаў меркаваць, што рашэнне кіраўніка дзяржавы было раптоўным, таму што ён меў самую свежую інфармацыю, якая трапляла да яго бесперапынна. Сітуацыя, якая склалася ў апошні час, грунтоўна абмяркоўвалася напярэдадні вечарам і ў чацвер раніцай на розных узроўнях. Прэзідэнт Расіі вёў інтэнсіўныя кансультацыі, адбылася яго размова з прэм'ерам Чарнамырдзіным, затым Ельцын выслухаў сам-насам даклад Аляксандра Каржакова і выслухаў меркаванні Анатоля Чубайса. Прэзідэнт Расіі ўзважыў усю інфармацыю і зрабіў высновы. Мядзведзеў дадаў, што Барыс Ельцын заўсёды быў і застаецца прыхільнікам рашучых учынкаў, ён валодае «каласальнай палітычнай інтуіцыяй».

ФУТБОЛ:

НАДЗЕЯ ІТАЛЬЯНЦАЎ БЫЛА Ў РУКАХ ЗБОРНАЙ РАСІІ...

Заўтра на чэмпіянаце Еўропы па футболу — пачатак чвэрцьфінальных сустрэч. Пра першыя дзве пары каманд мы ўжо паведамлялі, а астатнія чатыры каманды вызначыліся позна вечарам у сераду.

Найперш кропкі над «і» былі расстаўлены ў групе «Д» пасля таго, як нечакана для ўсіх зборная Харватыі прайграла з буйным лікам 0:3 партугальцам. Гэты вынік выводзіў абедзве каманды ў далейшы этап розыгрышу. І дарэмна ўжо стараліся датчане, «дабіваючы» туркаў. Намаганнямі братоў Лаўдрупаў быў дасягнуты жаданы вынік — 3:0, аднак нават дзесятак мячоў ужо не выратоўваў зборную Даніі — не хапала ачкоў.

Не менш драматычна развіваліся падзеі і ў групе «С». Яе фаварыт, зборная Германіі, нягледзячы на дзве папярэднія перамогі, не мела права прайграваць італьянцам, інакш магла проста не трапіць у чвэрцьфінал. Праўда, пры ўмове, што каманда Чэхіі пераможа з буйным лікам зборную Расіі.

На пачатку сустрэчы так яно і было. Чэхі вялі 2:0 і ўжо бачылі сябе ў 1/4 фіналу. Праўда, расіяне, на думку многіх футбольных спецыялістаў, любяць грукаць дзвярыма. Вось і на гэты раз грукат у іх мог атрымацца надта моцны. Неверагодна, але калі б пры ліку 3:2 расіяне выкарысталі выдатны момант забіць гол у вароты саперніка, а было гэта на перадапошняй хвіліне гульні, то перад імі з'яўлялся шанц, у той час як для чэхаў гэта быў бы канец.

Аднак чэхі змаглі выратаваць сітуацыю і аднавіць раўнавагу. Пасля фінальнага свістка яны радаваліся выхаду ў чвэрцьфінал, паколькі ў зборнай Італіі, якая паралельна згуляла з немцамі па нулях, аказаліся горшымі паказчыкі ў асабістай сустрэчы.

Турнірная табліца пасля папярэдніх гульняў

Група «С»

	Г	В	Н	П	М	А
1. Германія	3	2	1	0	5-0	7
2. Чэхія	3	1	1	1	5-6	4
3. Італія	3	1	1	1	3-3	4
4. Расія	3	0	1	2	4-8	1

Група «Д»

	Г	В	Н	П	М	А
1. Партугалія	3	2	1	0	5-1	7
2. Харватыя	3	2	0	1	4-3	6
3. Данія	3	1	1	1	4-4	4
4. Турцыя	3	0	0	3	3-5	0

У чвэрцьфіналах, якія пройдуць 23 чэрвеня, сустракаюцца:
Германія—Харватыя
Партугалія—Чэхія.

Уладзімір ЗДАНОВІЧ.

У СВЕЦЕ

ПЕЛЕНГ-НАВІНЫ

АРЫШТАВАНЫ ДВА ЧАЛАВЕКІ З АКРУЖЭННЯ ЕЛЬЦЫНА

У Расіі паступова разгараецца палітычная бура, прычынай якой стаў арышт двух чалавек з акружэння прэзідэнта, што займаліся яго перадвыбарнай кампаніяй — Еўстаф'ева і Лісоўскага. Аляксандр Лебедзь, якога Ельцын прызначыў у аўторак сакратаром Савета бяспекі, сказаў, што арышты праведзены для захавання стабільнасці перад другім турам выбараў. Сродкі масавай інфармацыі Расіі паведамляюць, што загад на арышт быў аддадзены двума высокімі чынамі Службы бяспекі. Як паведаміў адзін з іх, гэты арышт не мае пад сабой ніякіх палітычных падстаў. Затрыманых абвінавачваюць у валоданні вялікай сумай цвёрдай валюты. Прэм'ер Расіі Віктар Чарнамырдзін заявіў пра сваю стомленасць ад усякіх прэс-канферэнцый і лічыць гэту справу закрытай.

СУТЫКНЕННЕ ІНТАРЭСАЎ

Афіцыйны прадстаўнік Злучаных Штатаў Амерыкі ў сваім інтэрв'ю карэспандэнту Бі-бі-сі паведаміў, што Вашынгтон збіраецца налажыць вета на планы генеральнага сакратара ААН Бутраса Галі застацца на другі тэрмін на гэтай пасадзе. Пяты, апошні год знаходжання Галі на гэтай пасадзе завяршаецца ў канцы 1996-га года. Адміністрацыя Клінтана хоча бачыць генеральным сакратаром ААН новага чалавека. Расія, Францыя і Кітай маюць намер стаць на бок Галі, што, як мяркуе карэспандэнт Бі-бі-сі, пагражае ААН палітычным хаосам.

ЖЫРЫНОЎСКІ ЗНОЎ АСКАНДАЛІЎСЯ. НА ГЭТЫ РАЗ У ІТАЛІІ

У Італіі разгарэўся скандал вакол Уладзіміра Жырыноўскага. Лідэра ЛДПР абвінавачваюць у адмыванні «брудных» грошай. Акрамя таго ў італьянскай прэсе гучаць намёкі на ўдзел Жырыноўскага ў перамовах з харватамі аб продажы процітанкавых снарадаў для патрэб іх арміі.

ЗА КАГО ПРАГАЛАСУЮЦЬ «ЛЕБЕДЗЕЎЦЫ»?

Аляксандр Лебедзь лічыць, што яму ўдасца пераканаць прагаласаваўшых за яго ў першым туры выбаршчыкаў аддаць галасы за Барыса Ельцына. Лебедзь падкрэсліў, што Расія ўжо вычарпала свае ліміты кровапраліцця ў XX—XXI стагоддзях і вывесці яе з крызісу могуць толькі стабільнасць, спакой і розум.

ПАЦЯРПЕЎШЫМ У ВЫНІКУ ТЭРАКТА Ў МАСКОЎСКІМ МЕТРО БУДЗЕ АКАЗАНА ФІНАНСАВАЯ ДАПАМОГА

Мэрыя Масквы акажа фінансавую дапамогу сем'ям загінуўшых і пацярпеўшых у выніку тэракта ў метро 11 чэрвеня. Будзе выплачана па 5 мільёнаў рублёў на кожнага загінуўшага. Асобам, якія знаходзяцца на лячэнні ў стацыянары, будзе выплачана па 2,5 мільёна рублёў, а тым, хто зарэгістраваны ў медустановах у якасці пацярпеўшых, — у памеры 1,5 мільёна рублёў.

Радыё «Свабода», «Голас Амерыкі», Радыё 101,2 і «Радыё-РОКС» слухаў Сяргей ПРОТАС.

ІНФАРМ-КАКТЭЙЛЬ

Усе ведаюць, што баабаб — гэта гіганцкае дрэва. Такое дрэва расце і ў сядзібе паўднёваафрыканскага фермера з правінцыі Трансвааль. Вызначаецца гэты баабаб сваёй таўшчынёй. І на самай справе: у дупле ўдалося размясціць бар чалавек на дзесяць. Дупло ж з'явілася пасля таго, як частку дрэва прыйшлося выпаліць, каб выгнаць змей, якія там пасяліліся.

Асашыэйтэд Прэс.

Нарад мюнхенскай паліцыі, які атрымаў паведамленне аб спробе ўзброенага рабавання бензакалонкі, паспяшыў да месца здарэння. Аднак, з'явіўшыся на бензакалонцы, паліцэйскія выявілі, што рабаўнік у масцы абясшкоджаны. Яго застрэліў служачы бензакалонкі, што здзівіла ахоўнікаў парадку, паколькі такія перастрэлкі ў амерыканскім стылі вельмі рэдкія ў Германіі. А яшчэ больш здзівіла паліцэйскіх тое, што, зняўшы маску з рабаўніка, яны пазналі ў ім свайго ж саслужыўца — пры табельнай зброі і са службовым радыёперагаворным устройствам.

Рэйтэр.

Скачкі ў Аскоце, на якія па традыцыі збіраецца ўвесь «цвет» брытанскай арыстакратыі, — гэта не столькі спартыўнае, колькі свецкае мерапрыемства. Ну і, вядома, адна з дам у капелюшы ў выглядзе ці то рамонкі, ці то лілеі.

«Известия».

СЁННЯ

СОНЦА

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	4.37	21.45	17.08
Віцебск —	4.18	21.43	17.25
Магілёў —	4.26	21.34	17.08
Гомель —	4.33	21.22	16.49
Гродна —	4.54	21.58	17.04
Брэст —	5.04	21.49	16.45

МЕСЯЦ

Маладзік 16 чэрвеня

ІМЯНІНЫ

Пр. Фёдара,
Васілія і Канстанціна
К. Алаізага, Аліцыі

НАДВОР'Е

Сёння ўдзень у рэспубліцы захаваецца воблачнае з праясненнямі надвор'е, на значнай частцы тэрыторыі дажджы. Тэмпература паветра ў Віцебску — 16—18, Гродне, Магілёве — 17—19, Мінску — 18—20, Брэсце, Гомелі — 20—22 градусы.

У наступныя двое сутак пераменная воблачнасць, 22-га ў заходніх раёнах, а 23-га ўдзень і ў цэнтральных пройдуць кароткачасовыя дажджы, навальніцы. Тэмпература ўначы 22-га — 8—13, 23-га — 12—17, удзень — 18—23; на ўсходзе — 25—30 градусаў цяпла.

МЕДЫЦЫНСКІ ПРАГНОЗ НАДВОР'Я НА 21 ЧЭРВЕНЯ

У бліжэйшыя суткі надвор'е істотна не зменіцца і будзе вызначацца полем паніжанага атмасфернага ціску. Утрыманне кіслароду ў паветры чакаецца крыху вышэй за сярэднія шматгадовыя даныя. У такіх умовах паяўленне выражаных метэапатычных рэакцый у большасці метэазалежных хворых малаверагоднае.

Антаніна КАРОЗА, навуковы супрацоўнік БелНДІ кардыялогіі.

Панядзелак, 24 чэрвеня

Беларускае тэлебачанне

7.30 Ранішні кактэйль.
7.50 Эканамікст. Нерухомасць.
8.00 «Бяскрылае гусяня», «Хто раскажа небыліцу». Мультфільмы.
8.20 «Верабей на лёдзе». Маст.фільм.
15.00 Навіны.
15.15 «Фліпер». Тэлесерыял для дзяцей.
15.40 «Жыццё цудоўнае». Дак. фільм.
16.05 «На добры лад». Перадача з Віцебска.
16.20 Педагагічны экран. Школа-інтэрнат № 9 г. Мінска.
17.00 Творцы. Зоркі беларускага балета Лідзія Ражанава і Валерый Міронаў.
17.20 «Куды пайсці вучыцца? «Вышэйшыя навучальныя ўстановы.
18.00 Музычны антракт.
18.10 «Чым багаты...» Санаторый-прафілакторый «Баравое» Віцебскай вобласці.
18.25 Эканамікст. Нерухомасць.
18.35 «Тройчы па аднаму». Музычная перадача MTV.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.05 «Рызыка-версія». Тэлегульня.
19.40 «Гэта мы не праходзілі...» Эканамічная праграма.
19.55 Майстэрня. Мастак Вячаслаў Захарынскі.
20.15 Люстэрка. Праграма для жанчын.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.45 Спартыўны тэлекур'ер.
22.05 Фільматэка. Людміла Цалікоўская і Міхаіл Жараў у маст. фільме «Паветраны рамізнік».
23.15 Канцэртны сезон. Алег Цівуноў: «А я кахаю...»
24.00 Навіны.
0.15 Чэмпіянат Беларусі па лёгкай атлетыцы. Перадача з Гомеля.

ГРТ

14.00, 17.00, 22.25 Навіны.
14.20 «Рыцар Адважнае Сэрца». Мультсерыял.
14.45 Марафон-15.
15.00 Зорная гадзіна.
15.40 «Элен і хлопцы». Маладзёжны серыял.
16.05 Джэм.
16.30 «Сем дзён спорту».
17.20 «Сакрэт трапіканкі». Серыял.
18.10 Гадзіна пік.
18.35 «Адгадай мелодыю».
19.05 «Мы». Вядучы — У. Познер.
19.45 «Добрай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.40 Праграма перадач.
20.45 Фантастычны серыял «Віртуальная рэальнасць».
21.45 «Сярэбраны шар». Святлана Немаляева. Вядучы — В. Вульф.
22.35 Фільм Аляксандра Рагожкіна «Чэкіст».

Канал «Расія»

16.00, 19.00, 22.00, 23.45 Весткі.
16.20 Выратаванне 911.
17.15 Тэлечасопіс «О.Т.»
17.25 Дзённік чэмпіянату Еўропы па футболу.
17.40 L-клуб.
18.25 Лідэр-прагноз.
19.35 «Санта-Барбара».
20.30 «Даміно» Міхаіла Баярскага.
21.00 Надвор'е на заўтра.
21.05 «Рукі забойцы». Маст. фільм (Вялікабрытанія).
22.45 Валейбол. Сусветная ліга. Фінал. Перадача з Ратэрдама.

Расійскія універсітэты

8.00 Мір вашаму дому.
8.10 Пенсіён.
8.25 «Раганосец». Маст. фільм з субцітрамі.
10.00 Антрэ-соль.
10.30 СІВ. Навіны.
10.40 «Блакітны мяч». Мультфільм.
10.50 «Гнесінскія віртуозы». Частка 2-я.
11.25 «Пяць хвілін».
11.30 У рабочы поўдзень.
12.00 Крыніцы. Пра лёс прataіерэя Васіля Сокалава.
12.30 Чалавек у рыначнай эканоміцы.
13.00 «Скарбы народнай творчасці». Фільм 9-ы. «Зброя. Вырабы з металу».
13.30 СІВ. Навіны.
13.35 «Капітан Немо». Тэлевізійны шматсерыйны маст. фільм. 1-я серыя.
14.50 «На парог мой села казка». Мультфільм.
15.00 Айчына мая. «Позні час».
15.30 «Урокі Феміды». Тэлеконкурс.
16.00 Музычныя навіны.
16.15 «Муззон»
16.45 СІВ. Навіны.

НТБ

17.00 Тэніс. Уімблдон-96.
18.00 «Сёння».
18.35 Герой дня.
19.00 Свет кіно. Сільвестр Сталоне ў фільме «Бунтар» (ЗША).
20.25 РЕН-ТВ прадстаўляе «Канюшня Роста».
21.00 «Сёння».
21.35 «Перамяніце абстаноўку». 2-я серыя (Італія).
22.30 Часінка.
23.00 «Сёння».
23.20 Спецыяльны шахматны выпуск.
23.25 Тэніс. Уімблдон-96.

Санкт-Пецярбург

17.05 Толькі без панікі.
17.30 «Паласатая музыка».
17.55, 18.55, 19.55, 20.55, 22.00 Інфарм ТБ «Цяпер».
18.05 Казка за казкай.
18.40 Вялікі фестываль.
19.05 «Першае казанне». Серыял.
20.05 Выбіраем прэзідэнта.
20.40 Тэлеслужба бяспекі.
21.00 Спорт.
21.05 «Рэкет». Пяцісерыйны маст. фільм (Расія). 1-я серыя.
22.15 «На ноч гледзячы». Забаўляльная праграма.
22.30 «Ляўша». Маст. фільм (Расія).
0.02 «Галасуй, ці прайграеш».

Аўторак, 25 чэрвеня

Беларускае тэлебачанне

7.30 Ранішні кактэйль.
7.50 Эканамікст.
8.00 Навіны.
8.15 Аўта-парк.
8.30 Абібок.
9.00 «Мы — хлопцы жывучыя». Маст. фільм.
10.15 «Гэтага мы не праходзілі...» Эканамічная праграма.
10.30—11.05 «Сядзіба». Праграма для дачнікаў.
15.00 Навіны.
15.15 «Фліпер». Тэлесерыял для дзяцей.
15.40 «Лёс мой і надзея». Праграма для інвалідаў.
16.10 «Усё пра ўсё». Інфармацыйна-пазнавальная праграма.
16.35 Чарнобыль: праблемы і вырашэнні. Летняе аздараўленне дзяцей. Прамая лінія.
17.20 Урокі Наталлі Наважылавай.
17.50 Музычны антракт.
18.00 «Уладзімір Салаўёў. Наконт апошніх падзей». Дак. фільм.
18.15 Будзьце здаровы.
18.25 Эканамікст.
18.35 «Тройчы па аднаму». Музычная перадача MTV.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.05 «Камісар Рэкс». Тэлесерыял (Германія). 1-я серыя.
20.00 «Экамір-96». «Бяда». Дак. фільм. Гран-пры (Беларусь). Уступнае слова У. Цеслюка.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.10 Вольга Астравумава і Віктар Праскурын у маст. фільме «Вельмі верная жонка».
23.30 Па старонках І Нацыянальнага фестывалю «Музыка і тэатр». 1-я частка.
0.10 Навіны.

ГРТ

5.00 Тэлераніца.
8.00 14.00, 17.00, 23.55 Навіны.
8.15 «Сакрэт трапіканкі».
9.55 Што? Дзе? Калі?
11.10 Тэлерадыёкампанія «Мір». «Мы і рынак».
14.20 «Рыцар Адважнае Сэрца».
14.45 Кварь'етэ «Вясёлая квампанія».
14.55 Мульцітролія.
15.10 Чароўны свет, ці Сінема.
15.40 «Элен і хлопцы».
16.05 ...Да шаснаццаці і старэй.
16.30 «Сем дзён спорту».
17.20 «Сакрэт трапіканкі».
18.10 Гадзіна пік.
18.35 «Адгадай мелодыю».
19.00 «Тэма».
19.45 «Добрай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.40 Праграма перадач.
20.45 Фільм Станіслава Растоцкага «З жыцця Фёдара Кузькіна».
0.15 Музычная праграма MTV.
0.45 «Гардэмарыны, наперад!» 1-я серыя.

Канал «Расія»

16.00, 19.00, 23.45 Весткі.
16.20 Расія ў тварах.
16.50 «Дзяўчынка з заўтра». Серыял для падлеткаў.
17.15 «Чарцяня № 13». Мультфільм.
17.25 Працей простага.
17.55 Надзвычайны канал.
18.25 Нічога, акрамя...
18.40 «Цёмная» для Г. Старавойтавай.
19.35 «Санта-Барбара».
20.30 «Гарадок». Забаўляльная праграма.
21.00 Надвор'е на заўтра.
21.05 «Раба кахання». Маст. фільм. У перапынку — Весткі.
22.45 Валейбол. Сусветная ліга. Фінал.

Расійскія універсітэты

8.00 Мір вашаму дому.
8.10 Пенсіён.
8.25 «Катафалк». Маст. фільм.
9.35 «Версія». Дак. фільм.
10.00 Антрэ-соль.
10.30 СІВ. Навіны.
10.40 Французская мова для дзяцей.
11.05 «Усё пра веласіпед». Дак. фільм (Вялікабрытанія). Фільм 1-ы. «Вынаходства».
11.25 «Пяць хвілін».
11.30 У рабочы поўдзень.
12.00 «Напачатку было слова».
12.30 Чалавек у рыначнай эканоміцы.
13.00 ВГІК. Гарызонты кіно і відэа.
13.30 СІВ. Навіны.
13.35 «Капітан Немо». Маст. фільм. 2-я серыя.
14.45 Амплітуда поспеху.
15.00 Майстры. «Майя Плісецкая. Знаёмая і незнаёмая». Дак. фільм.
16.00 Музычныя навіны.
16.15 «Муззон». Музычны часопіс для падлеткаў і студэнтаў.
16.45 СІВ. Навіны.

НТБ

17.00 Тэніс. Уімблдон-96.
18.00 «Сёння».
18.35 Герой дня.
19.00 Свет кіно. Сільвестр Сталоне ў фільме «Начныя ястрабы» (ЗША).
20.45 Доктар Вугал.
21.00 «Сёння».
21.35 Дэтэктывы Д. Х. Чэйза «Перамяніце абстаноўку». 3-я серыя (Італія).
22.30 Часінка.
23.00 «Сёння». Начны выпуск.
23.20 Тэніс. Уімблдон-96.
0.15 Меламанія: «Роксі мьюзік».

Санкт-Пецярбург

11.55, 12.55, 13.55, 15.55, 17.55, 18.55, 19.55, 20.55, 22.05 Інфарм ТБ.
12.05 «Першае каханне». Серыял.
13.05 Тэрмін адказу — сёння.
13.35 Парады садаводам.
13.45, 20.40 Тэлеслужба бяспекі.
14.05 «Рэкет». Маст. фільм (Расія). 2-я серыя.
15.05 Авертайм.
15.20 «Узамен палітыкі». Тэлеспектакль паводле апавяданняў Тэфі.
15.50 Стыль жыцця.
16.05 Дзецям пра зверанят.
16.25 «Філасофія па Філу». Серыял для падлеткаў.
16.55 Спартыўны агляд.
17.05 Толькі без панікі.
17.30, 18.00 Паказвае Ленінградская АТК.
18.35 Вялікі фестываль.
19.05 «Першае каханне». Серыял.
20.05 Выбіраем прэзідэнта.
20.25 Формула згоды.
21.05 «Рэкет». Маст. фільм (Расія). 2-я серыя.
22.15 «На ноч гледзячы». Забаўляльная праграма.
22.30 «Яна — з мятлой, ён — у чорным капелюшы». Маст. фільм.
23.47 «Галасуй, ці прайграеш».

Серада, 26 чэрвеня

Беларускае тэлебачанне

7.30 Ранішні кактэйль.
7.50 Эканамікст.
8.00 Навіны.
8.15 «Музыка без межаў». Музычна-інфармацыйная праграма.
8.55 Тэлеанонс.
9.00 «Камісар Рэкс». Тэлесерыял (Германія). 1-я серыя.
9.55 «Зорная ростань». Тэлевізійны конкурс маладых артыстаў эстрады. Фінал.
15.00 Навіны.
15.15 «Фліпер». Тэлесерыял для дзяцей.
15.40 23 градусы 40 хвілін на усход ад Грынвіча.
16.00 «Скрыжаванні вайны». Тэленавела.
16.30 «Як нараджаецца музыка?» Сустрэча з заслужаным настаўнікам Беларусі Галінай Цітовай і яе хорам.
17.00 Крэда. Кампенсацыя ўкладу і аблігацый мэтавай пазыкі.
17.20 Госці ў хату. Падарожжа па бурштынавай краіне (Літва).
17.50 Музычны антракт.
18.00 Кола часу. Жыццё і смерць капітана Гастэлы.
18.25 Эканамікст.
18.35 «Тройчы па аднаму». Музычная перадача MTV.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.05 «Камісар Рэкс». 2-я серыя.
20.00 «Хто гэта?» Тэлегульня.
20.05 Супергол.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.05 «Каралева Марго». Маст. фільм (Расія). 7-я серыя.
23.05 «Кан-96».
23.35 Каралеўскае паляванне.
0.15 Навіны.

ГРТ

5.00 Тэлераніца.
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.30 Навіны.
8.15 «Канёк гарбунок». Мультфільм.
9.10 «Тэма».
9.50 «У свеце жывёл».
10.30 «Адгадай мелодыю».
11.10 Тэлерадыёкампанія «Мір». «Кантакт — дзелавое супрацоўніцтва краін Садружнасці».
14.20 «Рыцар Адважнае Сэрца».
14.45 Кактус і К.
14.55. До-мі-соль.
15.10 Покліч джунгляў.
15.40 «Элен і хлопцы».
16.05 «Тэт-а-тэт».
16.30 «Сем дзён спорту».
17.20 «Адгадай мелодыю».
17.50 Футбол. Чэмпіянат Еўропы. Паўфінал. Трансляцыя з Англіі.
20.00 Час.
20.40 Праграма перадач.
20.45 Уладзімір Гасцюхін і Міхаіл Ульянаў у фільме «Наш браняпоезд».
23.45 Кацярына Васільева ў фільме-балеце «Старое танга».
0.50 «Гардэмарыны, наперад!». 2-я серыя.

Канал «Расія»

16.00, 19.00, 23.25 Весткі.
16.20 Расія ў тварах.
16.45 «Дзяўчынка з заўтра». Серыял для падлеткаў.
17.15 Пытанні радавога грамадзяніна.
17.25 Свая гульня.
17.55 Краіна пераможнага камунізму.
18.25 Выбары-96.
19.35 «Санта-Барбара».
20.30 Спорт-заклад.
20.35 Сам сабе рэжысёр.
21.05 Надвор'е на заўтра.
21.10 Рэпарцёр.
21.25 Футбол. Чэмпіянат Еўропы. 1/2 фіналу.

Расійскія універсітэты

8.00 Мір вашаму дому.
8.10 Пенсіён.
8.25 «Фуфель». Тэлевізійны маст. фільм.
10.00 Антрэ-соль.
10.30 СІВ. Навіны.
10.40 «Воўка ў трыдзевятым царстве». Мультфільм.
11.05 «Усё пра веласіпед». Дак. фільм (Вялікабрытанія). Фільм 2-гі. «Колы перамен».
11.25 «Пяць хвілін».
11.30 У рабочы поўдзень.
12.00 Педагогіка для ўсіх.
12.30 Чалавек у рыначнай эканоміцы.
13.00 Век Рускага музея. Перадача 5-я.
13.15 «Недаром помнит вся Россия...» Іграе духавы аркестр Маскоўскага Крамля.
13.30 СІВ. Навіны.
13.35 «Капітан Немо». Маст. фільм. 3-я серыя.
14.40 Мультфільм.
15.00 Майстры. «Ён навучыўся лятаць». Дак. фільм аб Андрысе Ліепе.
16.00 Музычныя навіны.
16.15 «Муззон».
16.45 СІВ. Навіны.

НТБ

17.00 Тэніс. Уімблдон-96.
18.00 «Сёння».
18.35 Герой дня.
19.00 Маст. фільм «Ззяючыя сёдлы».
20.40 Доктар Вугал.
21.00 «Сёння».
21.35 Гадзіна серыяла. Дэтэктывы Д. Х. Чэйза. «Перамяніце абстаноўку». 4-я серыя.
22.30 Часінка.
23.00 «Сёння».
23.20 Тэніс. Уімблдон-96.
0.15 Кафэ Абломаў.

Санкт-Пецярбург

11.55, 12.55, 13.55, 15.55, 17.55, 18.55, 19.55, 20.55, 21.55 Інфарм ТБ.
12.05 «Першае каханне». Серыял.
13.05 Тэрмін адказу — сёння.
13.35 Парады садаводам.
13.45, 20.40 Тэлеслужба бяспекі.
14.05 «Рэкет». 3-я серыя.
15.05 Сяргей Галанін і група «СерГА»
15.50 Стыль жыцця.
16.10 «Ікебана» Дак. фільм (Японія).
16.30 «Філасофія па Філу». Серыял для падлеткаў.
16.55 Спартыўны агляд.
17.05 Толькі без панікі.
17.30, 18.00 Паказвае Ленінградская АТК.
18.35 Вялікі фестываль.
19.05 «Першае каханне». Серыял.
20.05 Выбіраем прэзідэнта.
20.25 Формула згоды.
21.00 Спорт.
21.05 «Рэкет». 3-я серыя.
22.05 «На ноч гледзячы». Забаўляльная праграма.
22.20 Рэжысёр Г. Бяглоў. Аўтарскае прадстаўленне маст. фільма «Пекла, ці Дасье на самога сябе». 1-я частка.
23.40 «Галасуй, ці прайграеш».

Чацвер, 27 чэрвеня

Беларускае тэлебачанне

7.30 Ранішні кактэйль.
7.50 Эканамікст.
8.00 Навіны.
8.15 Канцэртны сезон. Хор студэнтаў Мінскага дзяржаўнага лінгвістычнага універсітэта «Кантус Ювентэ».
9.00 «Камісар Рэкс». 2-я серыя.
9.55 Радавод. Трэці фестываль беларускай полькі. Перадача з Гомеля.
10.35 Каралеўскае паляванне.
15.00 Навіны.
15.15 «Фліпер». Тэлесерыял для дзяцей.
15.40 Студыя «Існасць». «Свята-Еўфрасіннеўскія чытанні».
16.40 «Куды пайсці вучыцца?» Вышэйшыя навучальныя ўстановы.
17.20 Урокі Наталлі Наважылавай.
17.50 Музычны антракт.
18.00 Роднае слова. Тэленарыс.
18.25 Эканамікст.
18.35 «Тройчы па аднаму». Музычная перадача MTV.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.05 «Камісар Рэкс». 3-я серыя.
20.05 «Оскар». Тэлегульня.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.05 «Каралева Марго». Маст. фільм. 8-я серыя.
23.05 «Крок». Праграма для моладзі.
23.35 Па старонках І Нацыянальнага фестывалю «Музыка і тэатр». 2-я частка.
0.20 Навіны.

ГРТ

5.00 Тэлераніца.
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.30 Навіны.
8.15 «Сакрэт трапіканкі».
9.05 Смехапанарама. Вядучы — Я. Петрасян.
9.30 «Клуб падарожнікаў».
10.15 «Дракон». Мультфільм.
10.40 Смак.
11.10 Тэлерадыёкампанія «Мір». «Пад дахам свету».
14.20 «Рыцар Адважнае Сэрца».
14.45 Лего-го!
15.10 Цін-Тонік.
15.40 «Элен і хлопцы».
16.05 Рок-урок.
16.30 «Сем дзён спорту».
17.20 «Сакрэт трапіканкі».
18.10 Гадзіна пік.
18.35 Лато-Мільён.
19.00 «Сам-насам».
19.45 «Добрай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.40 Праграма перадач.
20.45 Прыгодніцкая камедыя «Банзай!»
22.40 «Абоз». Шоу Івана Дзямідава.
23.45 «Футбольны клуб зорак расійскай эстрады прадстаўляе».
0.15 «Гардэмарыны, наперад!. 3-я серыя.

Канал «Расія»

16.00, 19.00, 22.00, 23.10 Весткі.
16.50 Кліпантракт.
16.55 «Дзяўчынка з заўтра». Серыял для падлеткаў.
17.20 Ваш партнёр. «Дыямір».
17.30 Працей простага.
17.55 Шостае пачуццё.
18.25 Нічога, акрамя...
18.40 «Цёмная» для Г.Толчыка.
19.35 «Санта-Барбара»,
20.30 Эх, дарогі.
21.00 Надвор'е.
21.05 «Востраў Паскалі». Маст. фільм.
22.55 Дзённік чэмпіянату Еўропы па футболу.
23.25 Валейбол. Сусветная ліга. Фінал. Перадача з Ратэрдама.

Расійскія універсітэты

8.00 Мір вашаму дому.
8.10 Пенсіён.
8.25 «З жыцця Фёдара Кузькіна» Маст. фільм. 1-я серыя.
8.45 «Дуэт». Дак. фільм.
10.00 Антрэ-соль.
10.30 СІВ. Навіны.
10.40 Нямецкая мова для дзяцей.
11.05 «Усё пра веласіпед». Дак. фільм (Вялікабрытанія). Фільм 3-ці. «На мяжы».
11.25 «Пяць хвілін».
11.30 У рабочы поўдзень.
12.00 Сучасныя мемуары.
12.30 Чалавек у рыначнай эканоміцы.
13.00 «Сведчанне прыгажосцю». Дак. фільм.
13.30 СІВ. Навіны.
13.35 «Шукайце жанчыну». Тэлевізійны маст. фільм. 1-я серыя.
14.55 Майстры. Яўген Панфілаў. Партрэт у інтэр'еры тэатра.
15.30 Лексікон гісторыі культуры.
16.00 Музычныя навіны.
16.15 «Муззон».
16.45 СІВ. Навіны.

НТБ

17.00 Тэніс. Уімблдон-96.
18.00 «Сёння».
18.35 Герой дня.
19.00 Свет кіно. Сюзан Сэрандон, Кевін Костнер і Цім Робінс у камедыі «Дарэмскі бык» (ЗША).
21.00 «Сёння». Інфармацыйная праграма.
21.35 Дэтэктывы Д. Х. Чэйза. «Рэквіем для голаса і фартэпіяна». 1-я серыя (Італія).
22.30 Часінка.
23.00. «Сёння» Начны выпуск.
23.20 Тэніс. Уімблдон-96.
0.15 Маст. фільм «Дзень свінні» (Фантастычны свет Іераніма Босха), (Італія).

Санкт-Пецярбург

11.55, 12.55, 13.55, 14.55, 15.55, 17.55, 18.55, 19.55, 20.55, 22.00 Інфарм ТБ.
12.05 «Першае каханне». Серыял.
13.05 Тэрмін адказу — сёння.
13.35 Парады садаводам.
13.45, 20.40 Тэлеслужба бяспекі.
14.00 «Рэкет». 4-я серыя.
15.05 «Парад парадаў прадстаўляе Наташу Каралёву.
15.50 Стыль жыцця.
16.05 «Фудзіяма». Дак. фільм (Японія).
16.30 «Філасофія па Філу». Серыял для падлеткаў.
16.55 Спартыўны агляд.
17.05 Толькі без панікі.
17.30, 18.00 Паказвае Ленінградская АТК.
18.35 Вялікі фестываль.
19.05 «Першае каханне». Серыял.
20.05 Выбіраем прэзідэнта.
21.00 Спорт.
21.05 «Рэкет». 4-я серыя.
22.10 «На ноч гледзячы». Забаўляльная праграма.
22.25 «Пекла, ці Дасье на самога сябе». Маст. фільм. 2-я частка.
23.45 «Галасуй, ці прайграеш».

З днём нараджэння віншуем Лену РАМАНЬКОВУ. Жадаем ёй моцнага здароўя, шчасця, поспехаў ва ўсім.
Тата, мама і сястра Наташа.

Сардэчна віншуем ЛАПКОЎСКАГА Дзіму з днём нараджэння. Жадаем здароўя, шчасця.
в. Замасточча. Бацькі і родныя.

ЕВАНГЕЛЛЕ ЯНА (4:24):
«БОГ ЁСЦЬ ДУХ, І ТЫЯ, ШТО ПАКЛАНЯЮЦЦА ЯМУ, ПАВІННЫ ПАКЛАНЯЦЦА Ў ДУХУ І ІСЦІНЕ».
220015, МІНСК-15, П/С 215.

Пятніца, 28 чэрвеня

Беларускае тэлебачанне

7.30 Ранішні кактэйль.
7.50 Эканамікст.
8.00 Навіны.
8.15 «Яшчэ не вечар...» Сям'я Вуячыч.
8.30 «Квакша», «Сапраўдныя сябры». Мультфільмы.
9.00 «Камісар Рэкс». 3-я серыя.
9.55 Эксперыментальны тэатр «Сінтэзу» (Віцебск).
15.00 Навіны.
15.15 «Фліпер». Тэлесерыял для дзяцей.
15.40 «Памежжа». Перадача з Гродна.
16.00 Кампазітары Беларусі. Вячаслаў Кузняцоў. Сімфонія № 3.
16.35 «Сусвет». Навукова-папулярны тэлечасопіс.
17.15 ШАНС. Перадача па пісьмах гледачоў.
17.50 Музычны антракт.
18.00 Алімпійскі сілуэт. Акадэмічнае веславанне.
18.25 Эканамікст.
18.35 «Тройчы па аднаму». Музычная праграма MTV.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.05 «Камісар Рэкс». 4-я серыя.
20.05 «Міжнародны кур'ер».
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.05 Марлон Брандо ў мастацкім фільме «Гульня без пераможцы». 1-я серыя.
23.30 «12, ці На ноч гледзячы».
23.50 Акалада.
0.20 Навіны.
0.35 Футбол. «Дынама» (Мінск) — «Нафтан-Дзявон» (Наваполацк).

ГРТ

5.00 Тэлераніца.
8.00 Навіны.
8.15 «Сакрэт трапіканкі». Серыял.
9.10 «Сам-насам».
9.50 «Грай, гармонік любы».
10.25 «Пакуль усе дома».
11.00 Навіны.
11.10 У эфіры тэлерадыёкампанія «Мір». «Ад пятніцы да пятніцы. Займальныя сюжэты з краін Садружнасці».
13.15 «Сонечны зайчык». Мультфільм.
13.25 Каханне з першага погляду.
14.00 Навіны.
14.20 «Прыгоды барона Мюнхгаўзена». Мультфільм.
14.35 Фільм-казка. «Раз, два — гора не бяда!».
16.00 «Прызванне».
16.30 «Сем дзён спорту».
17.00 Навіны.
17.20 «Сакрэт трапіканкі».
18.15 Чалавек і закон.
18.45 «Поле цудаў».
19.45 «Добрай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.40 Праграма перадач.
20.45 Дэтэктыўнае агенцтва «Месяцавае святло». Серыял.
21.50 Погляд.
22.35 Навіны.
22.45 Начная кіназала. Расійскі баевік «Чорная акула».
0.45 «Гардэмарыны, наперад!». 4-я серыя.

Канал «Расія»

16.00, 19.00, 22.00, 23.55 Весткі.
16.20 Расія ў тварах.
16.50 Дысней па пятніцах. «Алень з вуліцы Дыяканэ». Маст. фільм.
17.45 «Чапля і журавель». Мультфільм.
17.55 Ананімныя субяседнікі.
18.25 Вертыкаль.
19.35 «Санта-Барбара».
20.30 Спорт-заклад.
20.35 Маскі-шоу.
21.05 Надвор'е на заўтра.
21.10 Зроблена ў Галівудзе. «Вялікі бізнес». Маст. фільм.
22.55 Валейбол. Сусветная ліга. Фінал.

«Расійскія універсітэты»

8.00 Мір вашаму дому.
8.10 Пенсіён.
8.25 «З жыцця Фёдара Кузькіна». Маст. фільм. 2-я серыя.
10.00 Антрэ-соль.
10.30 СІВ. Навіны.
10.40. Англійская мова для дзяцей.
11.05 «Усё пра веласіпед». Дак. фільм (Вялікабрытанія). Фільм 4-ы. «Веласіпед як бізнес».
11.25 «Пяць хвілін».
11.30 У рабочы поўдзень.
12.00 Планета «Здароўе».
12.30 Чалавек у рыначнай эканоміцы.
13.00 «Свет мастацтва». Дак. фільм.
13.20 Жан Філіп Рамо. Канцэрт для клавесіна, флейты і віяланчэлі № 4.
13.30 СІВ. Навіны.
13.35 «Шукайце жанчыну». Тэлевізійны маст. фільм. 2-я серыя.
14.45 Майстры. Ніна Ананіашвілі. Шлях да трыумфа.
15.30 Мінарэт.
16.00 Музычныя навіны.
16.15 «Муззон».
16.45 СІВ. Навіны.

НТБ

17.00 Тэніс. Уімблдон-96.
17.30 Футбольны клуб.
18.00 «Сёння».
18.35 Герой дня.
19.00 Кіно 80-х. Фёдар Дунаеўскі, Алег Басілашвілі і Іна Чурыкава ў фільме Карэна Шахназарава «Кур'ер».
20.30 Голас народа.
20.45 Доктар Вугал.
21.00 «Сёння».
21.35 Дэтэктывы Д. Х. Чэйза. «Рэквіем для голаса і фартэпіяна». 2-я серыя (Італія).
22.30 «Часінка».
23.00 «Сёння».
23.20 Тэніс. Уімблдон-96.
0.15 Мір кіно. Сільвія Крыстэль у фільме «Каханне ў вагоне першага класа».
1.50 Эратычныя шоу свету.

Санкт-Пецярбург

11.55, 12.55, 13.55, 15.55, 17.55, 18.55, 19.55, 20.55, 22.10 Інфарм ТБ.
12.05 «Першае каханне». Серыял.
13.05 Тэрмін адказу — сёння.
13.35 Парады садаводам.
13.45, 20.40 Тэлеслужба бяспекі.
14.00 «Рэкет». 5-я серыя.
15.05 «Парад парадаў» прадстаўляе групу «МФ-3».
15.50 Стыль жыцця.
16.05 «Яго імператарская вялікасць». Дак. фільм (Японія).
16.30 «Філасофія па Філу». Серыял для падлеткаў.
16.55 Спартыўны агляд.
17.05 Толькі без панікі.
17.30, 18.00 Паказвае Ленінградская АТК.
18.35 Вялікі фестываль.
19.05 «Першае каханне». Серыял.
20.05 Выбіраем прэзідэнта.
20.25 Формула згоды.
21.00 Спорт.
21.05 «Рэкет». 5-я серыя.
22.20 Як быць каханымі.
22.35 «Пацаны». Маст. фільм (Расія) (з субцітрамі на англійскай мове).
0.17 «Галасуй, ці прайграеш».

Субота, 29 чэрвеня

Беларускае тэлебачанне

8.00 Навіны.
8.15 Тэлеанонс.
8.20 «Вер-не-вер». Мультфільм.
8.40 Здароўе. Тэлечасопіс.
9.10 Урокі Наталлі Наважылавай.
9.40 «Усё пра ўсё». Праграма для дзяцей.
10.05 «Ералаш». Гумарыстычны часопіс.
10.25 «Маятнік».
11.30 Алімпійскі сілуэт. Рэспубліканскаму вучылішчу алімпійскага рэзерву — 30 гадоў.
11.50 «Пасля Перамогі». Фільм другі «Пад свастыкай».
12.25 Шматгалоссе. Тэленарыс пра беларускую мастачку эстонку Л. Баглову-Патэрсон.
13.00 Еўрапейская дваццатка. Музычная праграма MTV.
13.45 Калаж. Праграма для дзелавых людзей.
14.15 Творцы. Народны артыст Беларусі К. М. Саннікаў.
15.15 Чацвёртае вымярэнне.
15.55 «Зорная ростань». Фінал. Перадача 26-я.
16.50 Беларускі дом.
17.30 Галерэя. Геолаг Эрнст Ляўкоў. Аўтарская праграма Таццяны Ягоравай.
18.00 Г. Ібсен. «Нора». Спектакль Гродзенскага аблдрамтэатра.
20.05 Банка коміксаў.
20.40 Калыханка.
21.00 Навіны.
21.45 «Гульня без пераможцы». Маст. фільм. 2-я серыя.
23.00 Відзьма-нявідзьма.

ГРТ

7.00 Вясёлыя гісторыі ў часопісе «Ералаш».
7.20 Міхаіл Кузняцоў у фільме «Матрос Чыжык».
8.45 Слова пастыра. Мітрапаліт Кірыл.
9.00 Навіны.
9.15 «Не зявай!»
9.45 Ранішняя пошта.
10.20 Смак.
10.40 «Скарбы Дзяржаўнага гістарычнага музея». Фільм 2-і.
11.10 Алег Барысаў і Анатоль Саланіцын у фільме «Спыніўся поезд».
12.45 Лаўрэат прэміі «ТЭФІ». «Разумнікі і разумніцы».
13.35 Аўтамабіль і я.
14.00 Навіны.
14.20 «Акно ў Еўропу». Вядучы Д. Кісялёў.
14.50 У свеце жывёл.
15.25 Нацыянальная прэмія «Прызванне». Цырымонія ўручэння.
17.00 Навіны.
17.30 «Залатая серыя». Юрый Нікулін і Крысціна Арбакайтэ ў фільме «Пудзіла».
19.45 «Добрай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.40 Праграма перадач.
20.45 Што? Дзе? Калі?
22.05 «Дні».
22.50 «Калекцыя Першага канала». Трылер Альфрэда Хічкока «Дурная слава».
0.45 «Цырк звяроў».
1.30 «Візіт дамы». 1-я серыя.
2.35 «Усе зоркі». Кінаканцэрт.

Канал «Расія»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00, 23.05 Весткі.
7.20 У гэты дзень...
7.30 Усяго патроху.
8.25 Экспартлес.
8.40 Ваўкалакія, ці Загадка доктара Нікадзіма.
8.55 Залаты ключык.
9.10, 12.25 Кліп-антракт.
9.15 Вуснамі дзіцяці.
9.45 Падарожжа «Інвайт».
10.00 Весткі ў адзінаццаць.
10.15 Парламенцкі тыдзень.
11.00 Добрай раніцы!
11.55 «Паэт у Расіі — больш, чым паэт».
12.30 Сялянскае пытанне.
13.20 Дэ факта.
13.50 «Акіян». Маст. фільм.
14.45 Хто мы? «Невядомы прэм'ер».
15.25 Пецярбургскія сезоны. «Шувалаўскі палац».
15.55 Ток-шоу «Бясконцае падарожжа».
16.35 XX стагоддзе. «Казкі нашага дзяцінства».
17.30 Суботні вечар з Лаймай Вайкуле.
19.35 «Рабро Адама». Маст. фільм.
20.55 Надвор'е.
21.00 «Ніжагародская ярмарка». Адкрыццё музычнага тэлефестывалю мастацтваў.
22.05 Валейбол. Сусветная ліга. Фінал.
23.20 «Жаночы клуб». Камедыя (ЗША).
0.50 Залежыць ад цябе.

«Расійскія універсітэты»

8.00 «Пачуй голас...» Заіконаспаскі манастыр.
8.30 «Скарбы». Тэлесерыял (ЗША). Фільм 13-ы «Матансэрас».
8.55 Анонс Сямейнага канала.
9.00 Тэлегазета.
9.05 Пакупка.
9.25 Сямейны канал.
9.45 Домаўласнік.
10.00 Пенсіён.
10.05 Кансіліум.
10.30 СІВ. Навіны.
10.40 Адкрыццё.
10.50 Сямейны канал.
11.15 Сіла духа.
11.45 Часопіс у часопісе.
11.55 Эканамічны агляд «У сямейны блакнот».
12.20 Сямейны канал.
12.45 Аўталэдзі.
13.30 СІВ. Навіны.
13.35 Тэлегульня «З паўслова».
14.05 Чэмпіянат свету па аўтагонках у класе «Формула-1». Гран-пры Францыі. Кваліфікацыя. Трансляцыя з Маны-Кура.
15.05 Нетэлефонная размова.
15.35 На дарогах Расіі.
15.40 СІВ. Інфармацыйны агляд «Навіны кіно».
16.00 Шчыра ваш.
16.30 Гумарыста выклікалі?
16.45 СІВ. Навіны.

НТБ

17.00 Тэніс. Уімблдон-96.
18.00 «Сёння». Інфармацыйная праграма.
18.30 РЭН-ТВ прадстаўляе: «Дог-шоу. Я і мой сабака».
19.00 Серыял па выхадных. Лепшыя фільмы з серыяла «Паліцыя Маямі. Аддзел нораваў». 17-я серыя (ЗША).
20.00 Надоечы.
20.45 Лялькі.
21.00 «Сёння». Інфармацыйная праграма.
21.35 Уік-энд з зоркамі. Этторэ Скола, Валерыя Д'Обічы, Бернар Жырадо, Жан-Луі Трэнціньян, Массіма Джыроцці і Бернар Бліе ў фільме «Страсць кахання» (Італія).
23.40 Трэцяе вока.
0.25 Тэніс. Уімблдон-96.
1.20 Начны канал. «Плейбой».

Санкт-Пецярбург

8.05 «Вусаты нянь». Маст. фільм.
9.15 Страсці-мардасці.
9.35 Уік-энд з дэтэктывам.
10.05 «Гонар маю». Ваенны агляд.
10.25 Непазнанае.
10.55, 12.55, 18.55, 20.55 Інфарм ТБ.
11.00 Стыль жыцця.
11.10 Ток-шоу «Наўздагад». Князь Цімафееў-Галіцын.
11.30 Яшчэ адна Расія.
11.55 Мы і банк.
12.15 Па ўсёй Расіі.
12.30 Старое танга. У. Васільеў.
13.05 «Уік-энд з дэтэктывам». Мільён за разгадку.
13.25 «Вялікі прыём у палацы». Тэлефільм.
13.40 «Карнавал». Маст. фільм (Расія). 1-я серыя.
14.55 Ва ўсіх на вачах.
15.05 Скарбы Пецярбурга. Рускі музей.
15.20 Парадоксы гісторыі. Паляванне на міністра.
15.50 «Паласатая музыка», «Сем пятніц на тыдні».
16.15 Зебра.
16.55 Спартыўны агляд.
17.00 Я — геній.
17.35 Паказвае Ленінградская АТК.
18.30 «Бачанне «Белыя ночы».
19.05 «Дзікая вечарынка». Маст. фільм (ЗША).
20.45 «На лясной эстрадзе». Мультфільм для дарослых.
21.10 Блеф-клуб.
21.45 «Поўня». Маст. фільм (ЗША).

Нядзеля, 30 чэрвеня

Беларускае тэлебачанне

8.00 «Музыка падводнага свету». Музычны фільм.
8.10 «След бабра». Маст. фільм (ГДР).
9.25 «Конан». Мультсерыял (ЗША).
9.50 Фестываль «Тэлебом» у Магілёве. Гала-канцэрт.
10.35 Лепшыя хіты MTV.
11.05 «Марсава поле». Праграма для вайскоўцаў.
11.35 Усё нармальна, мама!
12.05 Тураб'ектыў.
12.25 «Пасля Перамогі». Фільм трэці «Супрацьўленне».
13.10 Вяршыня свету. Падвядзенне вынікаў конкурсу за чэрвень.
13.55 Пераможца. Спартыўная праграма.
14.15 Студыя «Акно». «Востраў натхнення».
14.55 Майстэрня. Заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі Ілья Курган.
15.35 Аўта-парк.
15.50 Таямніцы свету. «Дзікі поўдзень».
16.20 Запрашаем на вячоркі. Фальклорны гурт з вёскі Любонічы Кіраўскага раёна.
16.50 Прэс-імпрэза. Лячэбнае галаданне: за і супраць.
17.30 Абібок.
18.00 Камп'ютэрны палігон.
18.25 «Марыца». Маст. фільм паводле аперэты І. Кальмана.
19.40 Калыханка.
20.00 Рэзананс.
20.50 Спартыўны тэлекур'ер.
20.55 Навіны-ТБ.
21.10 Ток-шоу «Карамболь».
21.40 «Сінема». «Соль на нашай скуры». Маст. фільм (Францыя, Германія).
23.40 «Бархатны сезон». Музычна-забаўляльная праграма.
0.10 Матаспорт. Супербайк. Чэмпіянат свету-96.

ГРТ

7.00 Тыраж «Спортлато».
7.10 Вясёлыя гісторыі ў часопісе «Ералаш».
7.20 Яўген Лявонаў у камедыі «Зусім прапашчы».
9.00 Навіны.
9.15 «Бестолковыя нататкі».
9.30 Пакуль усе дома.
10.10 Ранішняя зорка.
11.00 «Служу Расіі!» «Армейскі магазін».
11.30 Грай, гармонік любы!
12.00 «Правінцыяльныя гісторыі».
12.25 Пад знакам Пі.
12.55 Смехапанарама. Вядучы Я. Петрасян.
13.25 «Тайны пірацкіх скарбаў». Серыял.
14.00 Навіны (з сурдаперакладам).
14.20 «Вялікі тэатр. Дні і вечары».
15.10 Клуб падарожнікаў.
16.00 Футбольны агляд.
16.30 «Амерыканскі хвост», «Прыгоды Вудзі і яго сяброў».
17.15 «Шчаслівы выпадак».
18.05 Клуб «Белы папугай».
18.55 Рэклама.
19.00 Час.
19.35 Прэм'ера Першага канала. Аляксандр Збруеў і Міхаіл Ульянаў у фільме «Усё будзе добра».
21.25 Праграма перадач.
21.36 «Рускі праект».
21.40 КВЗ-асарці.
22.05 «Амфітрыён-38». Рэжысёр — Міхаіл Туманішвілі (Грузія). Міжнародны тэатральны Чэхаўскі фестываль.
23.00 Навіны.
23.10 Каханне з першага погляду.
23.50 «Гэта было... было...» Песні першага кахання.
0.10 Музычная праграма MTV.
0.40 «Візіт дамы». 2-я серыя.

Канал «Расія»

7.00 У гэты дзень...
7.10 Усяго патроху.
8.00 Не высечы...
8.15 Гасцініца дзеда Мазая.
8.30 Дзеці — дзецям.
8.45 Прадоўжанка.
9.00 Па вашых пісьмах.
9.30 Прысяга.
10.00 Весткі ў адзінаццаць.
10.15 Рускае лата.
10.55 Гарачая дзесятка.
11.50 Ваш партнёр. «Сызраньсельмаш».
12.00 Дзённік чэмпіянату Еўропы па футболе.
12.30 Кніжная лаўка.
13.00, 23.55 Весткі.
13.20 Караоке па-руску.
13.40 «Акіян». Маст. фільм.
14.35 Імперыя гульняў. «Украдзеныя жонкі».
15.30 У свеце жывёл.
16.00 Ю. Нікулін, А. Зацэпін, С. Святлічная і Н. Грабяшкова ў праграме «Сюжэт».
17.00 «Кранутыя», «Аладзін».
17.55 Аншлаг і К°.
19.00 Люстэрка.
19.55 Надвор'е.
20.00 «Прэзідэнт Расіі». Дак. фільм.
20.40 Рэпарцёр.
20.55 Футбол. Чэмпіянат Еўропы. Фінал. У перапынку — Кліп-антракт.
22.55 У Ксюшы.
23.25 Залежыць ад цябе.
23.40 Рэк-тайм.

«Расійскія універсітэты»

8.00 Дакрананне.
8.30 Ключавы момант.
8.40 Рытміка.
8.55 Тэлегазета.
9.00 Грош у квадраце.
9.30 Сям'Я.
9.45 АБВГДэйка.
10.05 Карысныя парады.
10.25 Пенсіён.
10.30 СІВ. Навіны.
10.40 Крок з кола.
11.10 Графаман.
11.20 ТБ-клуб паляўнічых.
11.50 Шэдэўры старога кіно. «Абломак імперыі». Маст. фільм «Савкіно» (Ленінград), 1929 г. Уступнае слова дырэктара Музея кіно Н. Клеймана.
13.30 СІВ. Навіны.
13.35 Бонтон.
13.55 Кніжны клуб.
14.25 Пад'ём пераваротам.
14.55 Чэмпіянат свету па аўтагонках у класе «Формула-1». Гран-пры Францыі. Трансляцыя з Маны-Кура.

НТБ

17.00 «Паліцэйскі Кэтс і яго сабака». 41-я серыя.
17.30 Тэлегульня «Сто да аднаго».
18.00 «Сёння». Інфармацыйная праграма.
18.30 Дак. фільм «Чараўнік і самурай» з серыяла «Шпіёны» (ЗША).
19.00 Серыял па выхадных. Лепшыя фільмы з серыяла «Паліцыя Маямі. Аддзел нораваў». 18-я серыя (ЗША).
20.00 Вынікі.
21.15 Уік-энд з зоркамі. Этторэ Скола, Вітторыа Гасман, Стэфанія Сандрэллі, Фанні Ардан і Філіп Нуарэ ў фільме «Сям'я» (Італія—Францыя).
23.30 Аўтагонкі «Індыкар».

Санкт-Пецярбург

8.50 «Ляўша». Маст. фільм (Расія).
10.15 Стыль жыцця.
10.30 Увесь гэты цырк.
10.55, 12.55, 18.55, 20.55 Інфарм ТБ.
11.05 Асабістая справа.
11.35 Яшчэ адна Расія.
12.20 Авертайм.
12.35 Храм.
13.05 Дом кіно.
13.50 «Карнавал». Маст. фільм (Расія). 2-я серыя.
15.05 Праграма класічнай музыкі. Іграе Шура Чаркаскі, Марыс Янсанс і аркестр Берлінскай філармоніі.
15.55 Спартыўная праграма. Футбол. Кубак Расіі. «Лакаматыў» (Санкт-Пецярбург)—»Зеніт». Лёгкая атлетыка. Міжнародныя спаборніцтвы «Добрая воля».
17.25 Паказвае Ленінградская АТК.
17.55 «Залаты ключ», «Кідайка».
19.05 «Маскі». Прэм'ера студыі «Лентэлефільм».
20.05 Закрыццё Міжнароднага музычнага фестывалю «Зоркі белых начэй».
21.10 Ноу смокінг.
21.55 Міжнародны агляд.
22.15 «Мядовы месяц з пярэваратнем». Маст. фільм (Вялікабрытанія).

Тэлебачанне на пятніцу, 21 чэрвеня

Беларускае тэлебачанне

15.00 Навіны.
15.15 «Фліпер». Тэлесерыял для дзяцей.
15.40 Канцэртны сезон. Камерны хор «Кантус Ювентэ».
16.10 «Забыць нельга». Тэленарыс.
16.40 «Запрашаем на вячоркі». «Хрэсьбіны». У вёсцы Ляхаўшчына Пастаўскага раёна.
17.20 Беларускі мерыдыян.
17.50 Музычны антракт.
18.00 Алімпійскі сілуэт. Веславанне на байдарках і каноэ.
18.25 Эканамікст.
18.35 «Тройчы па аднаму». Музычная перадача MTV.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.05 «Кобра». 21-я серыя.
20.05 «Міжнародны кур'ер».
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.05 «Я цябе ніколі не забуду». Маст. фільм.
23.35 «12, ці на ноч гледзячы».
23.55 Акалада. Музычная праграма.
0.25 Навіны.
0.40 Цёмны пакой.

ГРТ

8.00, 11.00, 17.00, 23.35 Навіны.
8.15, 17.20. «Сакрэт трапіканкі».
9.10 Адзін на адзін.
9.50 Іграй, гармонік, любімы!
10.25 Пакуль усе дома.
11.10 Тэлерадыёкампанія «Мір».
14.20 «Рыцар Адважнае Сэрца».
14.45 «Графіня Шарамецева».
15.30 «Элен і рабяты».
16.00 «Прызнанне».
16.30 Сем дзён спорту.
18.15 Чалавек і закон.
18.45 Поле цудаў.
19.45 Спакойнай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.45 Дэтэктыўнае агенцтва. «Месячнае святло».
21.45 Погляд.
22.45 «Гу-га». Маст. фільм.

Канал «Расія»

7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00, 23.20 Весткі.
9.00 «Санта-Барбара».
9.55--10.20 Кліп-антракт.
14.00. Іваноў, Пятроў, Сідараў і іншыя.
14.55 «Праца». Фільм цыкла «Час вялікіх падманаў».
15.25 «Намер». Мультфільм.
15.30 Не перажывай...
15.45 Там-там навіны.
16.20 «Пракопій і Еўдакія». Дак. фільм.
16.50 Дысней па пятніцах. «Зора».
17.45 «Як лячыць удава». Мультфільм.
17.55 Астралогія кахання. В. Цыганова.
18.25 Вертыкаль.
19.35 «Санта-Барбара».
20.30 Спорт-пары.
20.35 Маскі-шоу.
21.05 Надвор'е на заўтра.
21.10 «Доктар». Маст. фільм (ЗША).
23.35 Рэпарцёр.
23.50 Музыка ўсіх пакаленняў.
0.05--1.20 «Іван А.» Маст. фільм.

НТБ

17.00 Мультсерыял.
17.30 Футбольны клуб.
18.00, 21.00, 23.00 Сёння.
18.35 Герой дня.
20.40 Доктар Вугал.
21.35 «Перамяніце абстаноўку».
22.30 Часінка.
23.20 «Начныя вочы тры». Маст. фільм (ЗША).
1.05 Эратычныя шоу свету.

Санкт-Пецярбург

11.55, 12.55, 13.55, 15.55, 17.55, 18.55, 19.55, 20.55, 21.55 Інфарм ТБ.
13.35 Парады садаводам.
13.45—14.05 Тэлеслужба бяспекі.
15.50 Стыль жыцця.
16.05 «Пунсовыя ветразі». Музычныя сцэны.
16.30 «Філасофія па Філу». Серыял для падлеткаў.
16.55 Спартыўны агляд.
17.05 Толькі без панікі.
17.30, 18.00 Паказвае Ленінградская АТК.
18.35 Вялікі фестываль.
19.05 «Першае каханне». Серыял.
20.05 «Без назвы». Гумарыстычная праграма.
20.40 Тэлеслужба бяспекі.
21.00 Спорт.
21.10 Блеф-клуб.
22.05 Як быць каханымі.
22.20—23.42 «Памяць». Маст. фільм. 3-я серыя.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь, Кабінет Міністраў Рэспублікі Беларусь, калектыў рэдакцыі газеты «Звязда».
Рэгістрацыйны нумар 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.
Рэдакцыйная калегія: У. АНДРЫЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), І. БАРАНОЎСКІ, У. ГОЙТАН, В. ЖДАНКО, Л. ЛАХМАНЕНКА, М. МІХАЕВІЧ (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. МЯСНІКОЎ, Л. РЫЖАНКОВА (намеснік галоўнага рэдактара), С. ШАЎЦОЎ.

НАШ АДРАС: 220013, гор. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты «Звязда».
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 68-29-19; намеснікаў галоўнага рэдактара — 32-44-12, 32-14-25, 32-35-05; аддзелаў: інфармацыйна-аналітычнага — 32-38-02, 68-28-14, 68-29-68, эканомікі — 32-31-21, 68-29-68, палітыкі — 68-27-57, 68-28-64, культуры — 68-29-42, 68-28-27, сацыяльных праблем — 68-28-69, пісьмаў — 68-27-47, маралі і права — 68-28-51, міжнацыянальных адносінаў — 68-27-40, 68-28-69, журналісцкіх расследаванняў — 68-28-38, 68-28-72, беларускай дыяспары — 68-28-27, знешнеэканамічнай дзейнасці — 68-29-44; аглядальнікаў па праблемах: навукі і адукацыі — 68-28-31, экалогіі і ліквідацыі вынікаў Чарнобыля — 68-28-36; уласных карэспандэнтаў: у Гродне — 33-25-29, Гомелі — 53-13-92, Баранавічах — 7-26-02, Паставах — 22-400; бухгалтэрыі — 32-22-03; даведкі па рэкламе і аб'явах — 32-31-98. ФАКС: 32-04-52, 68-28-77.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку». Мінск, праспект Ф. Скарыны, 79.
Тыраж 100.288. Індэкс 63850.
Зак. № 3097.
Выходзіць 250 разоў на год.
Нумар падпісаны ў 20.15.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12